

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 ж. 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші
жеке қаржылық есептілігі

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші
жеке қаржылық есептілігі**

МАЗМҰНЫ

	Бет
2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІН ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ЖӨНІНДЕГІ БАСШЫЛЫҚ МӘЛІМДЕМЕСІ	1
ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОР ЕСЕБІ	2-7
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК	
Қаржылық жағдай жөніндегі жеке есеп	8-9
Пайда мен залал және басқа да жиынтық табыс жөніндегі жеке есеп	10
Ақша қаражатының қозғалысы жөніндегі жеке есеп	11-12
Капиталдағы өзгерістер жөніндегі жеке есеп	13
Жеке қаржылық есептілігіне ескертулер	14-61

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІН ДАЙЫНДАУ ЖӘНЕ БЕКІТУ ЖАУАПҚЕРШІЛІГІ ЖӨНІНДЕГІ БАСШЫЛЫҚ МӘЛІМДЕМЕСІ

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның (бұдан әрі – «Компания») басшылығы Компанияның 2018 ж. 31 желтоқсандағы қаржылық жағдайын, сондай-ақ оның сол күні аяқталған жыл іші қызмет нәтижелерін, ақша қаражатының қозғалысы мен капиталдағы өзгерістерін шынайы көрсететін жеке қаржылық есептілігін Халықаралық қаржы есептілігі стандарттары жөніндегі кеңес жариялаған Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына («ХҚЕС») сәйкес дайындауға жауапты.

Жеке қаржылық есептілігін дайындау барысында басшылық:

- есеп саясаты қағидаларын дұрыс таңдауға және қолдануға;
- ақпаратты, соның ішінде есеп саясаты туралы деректерді мұндай ақпараттың орындылығын, нақтылығын, салыстырмалығын және түсініктілігін қамтамасыз ететін нысанда беруге;
- пайдаланушыларға есептілікті түсіну үшін ХҚЕС талаптарының орындалуы жеткіліксіз болғанда, сондай-ақ өзге де оқиғалар немесе шарттар Компания қызметінің жеке қаржылық жағдайы мен жеке қаржылық нәтижелеріне әсер еткен жағдайларда қосымша ақпаратты ашуға; және
- Компанияның өз қызметін келешекте жалғастыру қабілетін бағалауға жауапты.

Басшылық сондай-ақ:

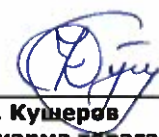
- Компанияның барлық кәсіпорындарында тиімді, әрі сенімді ішкі бақылау жүйесін әзірлеуге, енгізуге және қолдауға;
- есепке алуды Компанияның мәмілелерін ашуға және түсіндіруге, сондай-ақ кез келген күнге Компанияның жеке қаржылық жағдайы жөніндегі жеткілікті дәл ақпаратты беруге және жеке қаржылық есептілігінің ХҚЕС талаптарына сәйкес келуін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін нысанда жүргізуге;
- бухгалтерлік есепті жергілікті бухгалтерлік есеп заңнамасы мен ХҚЕС-ке сәйкес жүргізуге;
- Компания активтерінің сақталуын қамтамасыз ету үшін барлық орынды шараларды қабылдауға; және
- қаржылық және өзге де асыра пайдалану фактілерін анықтауға және болдырмауға жауапты.

Компанияның осы жеке қаржылық есептілігі 2019 ж. 26 наурызда Компания басшылығымен бекітілді. Компанияның осы жеке қаржылық есептілігі Компанияның Директорлар Кеңесінің аудит Комитетімен алдын ала мақұлданып, Компанияның Директорлар Кеңесімен және Акционерімен бекітілуі тиіс.

Компания басшылығы атынан:

С.М. Мынбаев
Басқарма төрағасы

2019 ж. 26 наурыз

Д.А. Кушеров
Басқарма төрағасының қаржы
бойынша орынбасары

2019 ж. 26 наурыз

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

2019 ж. 26 наурыз

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОР ЕСЕБІ

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамының Акционеріне және Директорлар кеңесіне:

Ескертпесі бар пікір

Біз қоса беріліп отырған 2018 ж. 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдай жөніндегі жеке есепті, 2018 жыл іші пайда мен залал және басқа да жиынтық табыс жөніндегі, ақша қаражатының қозғалысы жөніндегі және капиталдағы өзгерістер жөніндегі тиісті жеке есептерді, сондай-ақ есеп саясатының негізгі ережелері мен басқа да түсіндірме ақпараттарды қамтитын «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның (бұдан әрі – «Компания») жеке қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік.

Біздің пікірімізше, «Ескертпесі бар пікір білдіру негізі» бөлімінде баяндалған жағдайлардың әсерін есепке алмағанда, жеке қаржылық есептілік Компанияның 2018 ж. 31 желтоқсандағы қаржылық жағдайын, сондай-ақ оның 2018 жыл іші қаржылық нәтижелерін және ақша қаражатының қозғалысын Халықаралық қаржы есептілігі стандарттары жөніндегі Кеңесімен («ХКЕСК») шығарылған Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына сәйкес барлық елеулі аспектілер тарапынан алғанда шынайы көрсетеді («ХКЕС»).

Ескертпесі бар пікір білдіру негізі

Біз 2018 ж. және 2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша еншілес ұйымдарға инвестициялардың баланстық құнын құрайтын және 177,640,985 мың теңге сомасында көрсетілген 2007 жылғы 1 қаңтарға дейін бірінеше еншілес ұйымдардың капиталына салынған инвестицияларға жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдер ала алмадық. Тиісінше, біз көрсетілген соманы түзету қажеттілігін анықтай алмадық.

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес ("ХАС") жүргіздік. Біздің міндетіміз «Жеке қаржылық есептіліктің аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі» деген қорытынды бөлімінде көрсетілген. Біз Кәсіби бухгалтерлер Халықаралық этика стандарттары бухгалтерлер кеңесінің кодексіне және этикалық талаптарға сәйкес Қазақстан Республикасында жеке қаржылық есептілігінде қолданылатын аудит Компанияға қатысты тәуелсіз болып келеміз. Біз осы талаптарға сәйкес Кодексте белгіленген басқа да этикалық міндеттемелерін орындадық. Біз өзіміз алған аудит дәлелдері пікір білдіру үшін жеткілікті әрі тиісті негіз болатынына сенеміз.

Маңызды жағдайлар

Біз келесілерге назар аударамыз:

- Осы жеке қаржылық есептіліктің 2 Ескертуінде көрсетілгендей, Компания Компанияның және оның еншілес ұйымдарының шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындайды. Осы жеке қаржылық есептілік 2018 ж. 13 наурызда басшылық бекіткен шоғырландырылған қаржылық есептілігімен бірге қарастырылуы тиіс.
- Жеке қаржылық есептілігінің 31 Ескертуінде Компанияның байланысты тараптармен елеулі операциялары ашылған.

Біздің пікірімізде аталған жағдайларға қатысты модификация жасалмаған.

Аудиттің маңызды сұрақтары

Аудиттің маңызды сұрақтары – біздің кәсіби пайымдауымызға сәйкес, есепті кезең бойынша жүргізілген жеке қаржылық есептілік аудиті кезінде ең маңызды болып анықталған. Бұл сұрақтар осы қаржылық есептілік бойынша тұтастай алғанда және мәнмәтінде қарастырылды. Біз осы сұрақтар бойынша жеке пікір білдірмейміз.

Неліктен бұл мәселені аудиттің негізгі мәселесі деп есептейміз?

Аудит барысында не жасалды?

Негізгі құралдардың ықтимал құнсыздануын бағалау

Компанияның инфрақұрылым нысандары мен жылжымалы құрамынан тұратын негізгі құралдары Компанияның активтер жиынтығының 56% құрады. Құнсыздану көрсеткіштерінің болуына, атап айтқанда, Компанияның Даму жоспарымен салыстырғанда транзиттік жүк тасымалдарының өсуінің төмен қарқынына байланысты Топ негізгі құралдарының құнсыздануына тест жүргізді. Бұдан басқа, Компания активтер кіретін ақша ағынын өндіретін бір бірлікті анықтады, бұл басшылықтың елеулі пайымдауды қолдануын талап етеді.

2019-2023 жылдарға Даму жоспары негізінде негізгі құралдардың өтелетін құны олардың қолдану құндылығын есептеу жолымен анықталды. Қолдану құндылығын есептеу басшылықтың активтерді пайдаланудан болған келешек ақша ағындарын бағалауын, сомалардағы ықтимал ауытқуларды, осындай келешек ақша ағындарын уақыт бойынша үлестіру және тағы басқа факторларды қамтып көрсетеді. Пайдалану құндылығы негізгі жорамалдарының өзгерістеріне сезімтал болып табылады.

Жоғарыда көрсетілген себептерге байланысты, біз негізгі құралдардың құнсыздануын аудиттің маңызды мәселесі ретінде белгіледік. 4-ескертпені қараңыз.

Біз келесі рәсімдерді жүргіздік:

- > басшылықтың қолдану құндылығын есептеуде қолданған әдістемесі мен үлгісін ХҚЕС (IAS) 36 «Активтердің құнсыздануы» талаптарына сәйкестігін бағалау;
- > басшылықтың ақша ағындарын өндіретін бірліктерді анықтауының жөнделігін бағалау;
- > дисконттау мөлшерлемесін анықтау кезінде қолданылған пайымдауларды талдау және осы мөлшерлемені біздің қаржылық бағалау бойынша мамандарымызды тарту арқылы қайта есептеу;
- > негізделген ықтимал өзгерістер диапазоны шегінде, дисконттау мөлшерлемесіне, болжамды валюта бағамына, тарифтік мөлшерлеменің өсуіне, транзиттік тасымалдардан жүк айналымының өсу қарқынына және күрделі қаржы шығындарының көлемдеріне қатысты оптимистік пайымдауларды қолдану кезінде құнсыздану туындайтынын немесе туындамайтынын тексеру үшін сезімталдықты тестілеу;
- > Компанияның тарихи деректері, нарықтық болжаулар мен 2019-2023 жылдарға Даму жоспары негізінде ақша ағындарын болжауға қолданылатын пайымдауларды, соның ішінде кірістердің өсу деңгейіне және операциялық пайдаға қатысты пайымдауларды сыни бағалау. Біз Басшылықтың алдыңғы болжауларының дәлдігіне, болжауларда қолданылған жорамалдарының негізділігіне және олардың Директорлар кеңесімен бекітілген жоспарына сәйкестігіне талдау жүргіздік;
- > жеке қаржылық есептілікте ашылатын ақпараттың толықтығы мен дұрыстығын тексеру.

Өтімділік және қызмет үздіксіздігі қағидасы

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның ағымдағы міндеттемелері ағымдағы активтерден 144,760,198 мың теңгеге асып кетті. Бұған есепті күннен кейін 12 ай ішінде төленуі тиіс 99,672,749 мың теңге сомасындағы несиелер кіреді. Сонымен қатар, 2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл іші Компания 42,383,418 мың теңге көлемінде шығын шекті.

17- және 30-ескертпелерде көрсетілгендей, ЕҚҚДБ мен HSBC Франциядан Компания алған баланстық құны 2,241,478 мың теңге және ЕҚҚДБ, HSBC Франция мен ҚДБ-дан еншілес және қауымдастырылған кәсіпорындар алған несиелердің (бұл несиелер бойынша Компания жалпы сомасы 115,174,301 мың теңге құрайтын қаржылық кепілдіктер берді) шарттары қаржы ковенанттарын қамтиды, олардың сақталмауы кредиторларға қарызды мерзіміне дейін өтеуді талап етуге құқық береді.

Компания басшылығы 2018 жылға қаржылық жағдай мен қаржылық нәтижелер туралы алдын ала болжам дайындады және Компанияның кейбір қаржылық ковенанттарды сақтай алмайтындығы туралы тұжырымға келді.

Осыған байланысты, есептілік мерзімі 2018 жылғы 31 желтоқсанға дейін, басшылық қаржылық ковенанттарды сақтау бойынша талаптарды сақтамауы және олардың төменгі шектік мәнін қайта қарау туралы кредиторлардан хат алды.

2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, Компания оның еншілес ұйымы HSBC Франциядан алынған несиеге қатысты қайта қаралған қаржылық ковенанттардың біреуін сақтау бойынша талапты орындамады. Есепті күннен кейін Компания HSBC Франциядан қайта қаралған төменгі шектік мән бойынша жаңартылған хат алды.

Жоғарыда көрсетілген жағдайларға байланысты, Компанияның өтімді активтерінің жеткіліктілігін бағалауға және оның ағымдағы міндеттемелерді уақытылы өтеу қабілеттілігіне қатысты басшылық сыни пайымдау жүргізуі қажет. Басшылықтың осы мәселеге қатысты жоспарлары 2- және 32-ескертпелерде сипатталған. Қызметтің үздіксіздігі туралы пайымдаулардың жарамдылығы жөніндегі тұжырымның қаржылық есептілікке әсерін тигізетіндігін ескере отырып, осы мәселені біздің аудитке маңызды деп белгіледік.

Біздің қызмет үздіксіздігін талдау бойынша аудиторлық рәсімдеріміз қолданылған негізгі пайымдаулар мен басшылықтың тұжырымдарын сыни бағалауға бағытталды, соның ішінде:

- > активтер мен міндеттемелердің жіктелуінің дұрыстығын тексеру;

- > басшылықтың қызмет үздіксіздігі қағидасының жарамдылығын бағалауын талдау, сондай-ақ ағымдағы міндеттемелерді өтеу жоспары;

- > ағымдағы және болжанған оқиғалар мен шарттарды, соның ішінде Компания қызметінің үздіксіздігіне күмән келтіретін қаржылық және операциялық оқиғаларын талдау;

- > ақша ағындары бойынша болжам дайындау кезінде қолданылған ақпараттардың шынайылығы мен пайымдаулардың орындылығын, құнсыздану, актуарлық бағалау мен хеджирлеудің тиімділігіне тестілеу жүргізу сияқты басқа да бағалауларда қолданылған бастапқы деректердің салыстырымдылығын тексеру;

- > Компанияның өтімділігіне және міндеттемелерді өтеу қабілеттілігіне, соның ішінде қарыздарды төлеуге және олардың уақытылы өтелуіне қатысты операциялық қызметтен болған ақша ағындарының жеткілікті деңгейін өндіру қабілеттілігіне әсер ететін негативті болжамды сценарийлерді және шетел валюталары бағамдарының өзгеруінің міндеттемелер мен кірістердің сомасына әсерін талдау;

- > қаржыландырудың қолжетімділігін растайтын құжаттарды, соның ішінде несиелік келісімдерді, қаржы институттармен хаты жазысуларды және Директорлар кеңесінің шешімдер хаттамаларын тексеру;

- > несиелік шарттар мен тиісті ковенанттардың шарттарын талдау;

- > қаржылық ковенанттарды математикалық дәлдікке тексеру;

- > кредиторлардың қаржылық ковенанттарды сақтау туралы талаптың қолданылмағандығы туралы растау хаттарын тексеру және олардың 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша төменгі шектік мәнін қайта қарау;

- > қолайсыз жағдайлар мен оқиғаларды айғақтайтын сыртқы факторларды бағалау;

- > жеке қаржылық есептілікте көрсетілген ақпараттың толықтығы мен дұрыстығын тексеру.

Жылдық есепте қамтылған өзге ақпарат

Жеке қаржылық есептілік пен аудиторлық қорытындыны қоспағанда, жылдық есепте қамтылған барлық өзге де ақпаратқа басшылық жауап береді. Жылдық есеп аудиторлық қорытындыдан кейін ұсынылады деп болжаймыз.

Жеке қаржылық есептілік туралы біздің пікіріміз жылдық есептің өзге де ақпараттарға қолданылмайды және біз өзге де ақпарат бойынша менімділік білдірмейміз.

Жеке қаржылық есептіліктің аудитін өткізілінуіне байланысты біз ұсынылған басқада ақпараттарды қарастыруымыз қажет. Өзге де ақпаратты аудит барысында алынған білімге, қаржылық есептіліктің елеулі сәйкессіздіктеріне, сондай-ақ мүмкін болатын өзге де бұрмалаушылықтарына қарастырамыз.

Жылдық есептің өзге де ақпаратпен танысу барысында қандай да бір бұрмалаушылықтарды анықтаған жағдайда, ол туралы корпоративтік басқаруға жауап беретін тұлғаларға хабардар етуге міндеттіміз.

Корпоративтік басқару мен жеке қаржылық есептілікке жауап беретін басшылық пен тұлғалар жауапкершілігі

Басшылық жеке қаржылық есептілігін Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына сәйкес дайындауға және шынайы ұсынуға, сондай-ақ басшылық ықылассыз іс-қимылдар немесе қателесу салдарынан елеулі бұрмалаушылықсыз жеке қаржылық есептілігін дайындауға қажет деп есептейтін ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

Компанияны сатуға, оның қызметін тоқтатуға немесе басқа практикалық баламасы болмаған жағдайларды қоспағанда басшылық жеке қаржылық есептілікті дайындау барысында Компанияның үздіксіздік қызметін жалғастыру қабілетін бағалауына, үздіксіздік қызметіне қатысты ақпараттың көрсетуіліне, үздіксіздік қызметтің пайымдаулар негізінде есептіліктің дайындығына жауап береді.

Корпоративтік басқаруға жауап беретін тұлғалар жеке қаржылық есептіліктің дайындығы мен қадағалауына жауап береді.

Жеке қаржылық есептіліктің аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз жеке қаржылық есептілікте жосықсыз әрекеттер мен қателердің салдарынан болған бұрмалаушылықтардың жоқ екендігіне және аудиторлық қорытынды қамтитын біздің пікірге сенімді болуына көз жеткізу болып табылады. Саналы сенімділік – бұл жоғары сенімділік дәрежесі, бірақ ол ХАС-қа сәйкес өткізілген аудит пен елеулі бұрмалаушылықтардың анықтауына кепілдік бермейді. Бұрмалаушылықтардың нәтижесі жосықсыз әрекеттер мен қателіктер салдарынан болуы мүмкін және егер де пайдаланушылар жеке қаржылық есептіліктің негізінде қабылдаған экономикалық шешімдеріне әсерін тигізетін жағдайда, оны елеулі деп санауға болады.

ХАС-қа сәйкес өткізілетін аудит барысында, біз әр түрлі кәсіби пайымдауды және кәсіби скептицизмді аудит бойы сақтаймыз. Сонымен қатар, біз:

- жеке қаржылық есептіліктің жосықсыз әрекеттер немесе қателер салдарынан елеулі бұрмалаушылықтардың тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; бұл тәуекелдер бойынша аудиторлық рәсімдерді әзірлеп өткіземіз; аудиторлық дәлелдемелерді жеткілікті және тиісті түрде алып, пікірді білдіреміз. Қателер салдарынан болған елеулі бұрмалаушылықтардың тәуекеліне қарағанда, жосықсыз әрекеттер салдарынан болған елеулі бұрмалаушылықтардың тәуекелін анықтамау қаупі маңыздырақ, өйткені жосықсыз әрекеттерге сөз байласу, жалғандық жасау, қасақана олқылық, ақпаратты немесе әрекетті бұрмалап, қолданыстағы ішкі бақылау жүйесін айналып өту сияқты әрекеттер жасалуы мүмкін;
- компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігіне пікір білдіру мақсатында емес, мән-жайларға сәйкес аудиторлық рәсімдерді әзірлеу үшін ішкі бақылаудың түсінігін аламыз;
- басшылық дайындаған тиісті ақпараттың ашықтығы мен бухгалтерлік бағалаудың негізділігін, есеп саясатын тиісті сипатта қолданылатынын бағалаймыз;
- үздіксіздік қызмет туралы басшылықтың қолданған пайымдауларын заңдылығына, ал алынған аудиторлық дәлелдемелер негізінде оқиғалар мен жағдайлар нәтижесінде Компанияның үздіксіздік қызметін жалғастыру қабілеті туралы елеулі күмән туындауы мүмкін елеулі белгісіздіктеріне қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздіктің бар деген қорытындыға келсек, біз жеке қаржылық есептіліктің аудиторлық қорытындының тиісті ақпаратын ашықтығына назар аударып немесе тиісінше ашылмаған жағдайда, пікірін өзгерту. Біздің қорытындылар аудиторлық қорытындыға дейін алынған аудиторлық дәлелдемелерге негізделеді. Алайда, болашақ оқиғалар мен жағдайлар Компанияның үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетін жоғалтуға әкелуі мүмкін;
- жеке қаржылық есептілігін жалпы алғанда, оның мазмұны мен құрылымын, ақпаратты ашу, сондай-ақ операциялар мен оқиғалар негізінде жатқан ақпараттың дұрыстығына баға беру.

Корпоративтік басқаруға жауап беретін тұлғаларға аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит барысында анықталған елеулі кемшіліктерін, соның ішінде ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы хабар береміз.

Біз сондай-ақ корпоративтік басқаруға жауап беретін тұлғаларға аудиторлық тәуелсіздікке қатысты қолданылатын этикалық талаптардың сақталуы туралы мәлімдемені береміз және аудитордың тәуелсіздігіне әсер ететін және сақтық бойынша қабылданған шаралар туралы оларға барлық сұрақтар бойынша хабар береміз.

Корпоративтік басқаруға жауап беретін тұлғаларға хабардар еткен сұрақтардың ішінен есепті кезеңнің жеке қаржылық есептіліктің аудиті үшін елеулі және осы тұжырымға қосылған негізгі сұрақтарын қамтиды.

Алуа Есімбекова
Жоба бойынша әріптес
Қоғамдық бухгалтер
Нью Гемпшир штаты, АҚШ
2014 ж. 12 маусымдағы
№07348 лицензия

Дәулет Қуатбеков
Орындаушы аудитор
Қазақстан Республикасының
Білікті аудитору
2002 ж. 15 ақпандағы
№0000523 біліктілік куәлігі
Қазақстан Республикасы

Нұрлан Бекенов
Бас директоры
«Делойт» ЖШС
Қазақстан Республикасы
бойынша аудит жүргізуге құқығы бар
№0000015 лицензиясы, түрі МФЮ - 2,
Қазақстан Республикасының
Қаржы министрлігі
2006 ж. 13 қыркүйекте берген

2019 жылғы 26 наурыз

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 ж. 31 желтоқсандағы
ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ЖӨНІНДЕГІ ЖЕКЕ ЕСЕП**
(мың теңгеде)

	Ескерту- лер	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан (қайта есептелген) ¹	2017 ж. 1 қаңтар (қайта есептелген) ¹
АКТИВТЕР				
Ұзақ мерзімді активтер				
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар	5	1,730,397,056	1,656,239,208	1,525,800,262
Материалдық емес активтер		9,498,469	11,454,957	9,276,445
Еншілес ұйымдарға инвестициялар	6	398,609,116	377,209,278	359,153,896
Қауымдасқан және бірлескен ұйымдарға инвестициялар	7	3,823,582	3,667,887	3,667,887
Берілген несиелер	8	807,887,558	644,324,145	643,728,243
Басқа да ұзақ мерзімді активтер	9	29,337,307	32,003,759	55,868,139
Ұзақ мерзімді активтер жиынтығы		2,979,553,088	2,724,899,234	2,597,494,872
Ағымдағы активтер				
Ақша қаражаты мен оның баламалары	10	33,257,875	25,005,553	21,791,286
Өтелетін ҚҚС		5,233,865	18,284,350	35,682,842
Сауда дебиторлық берешек	11	26,495,441	27,329,963	34,464,427
Тауарлық материалдық қорлар	12	11,729,495	11,231,134	11,600,529
Берілген несиелер	8	22,610,956	11,742,071	17,600,836
Басқа да ағымдағы қаржы активтері	13	225,657	13,274,965	7,565,683
Басқа да ағымдағы активтер	14	33,572,917	27,537,629	26,951,806
		133,126,206	134,405,665	155,657,409
Сату үшін арналған сыныпталған активтер мен Акционердің пайдасына бөлулер	15	3,512,263	3,520,263	58,164,829
Ағымдағы активтер жиынтығы		136,638,469	137,925,928	213,822,238
Активтер жиынтығы		3,116,191,557	2,862,825,162	2,811,317,110
КАПИТАЛ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР				
Капитал				
Жарғылық капитал	16	1,062,635,047	1,062,635,047	993,460,480
Қосымша төленген капитал	16	290,037	-	-
Хеджерлеу резерві	16	(56,578,925)	(42,553,250)	(39,073,931)
Шетел валютасын қайта есептеу резерві		83,729	184,039	93,904
Бөлінбеген пайда		534,905,466	597,376,274	575,030,730
Капитал жиынтығы		1,541,335,354	1,617,642,110	1,529,511,183

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ЖӨНІНДЕГІ ЖЕКЕ ЕСЕП (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгеде)

	Ескер- тулер	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан (қайта есептелген) ¹	2017 ж. 1 қаңтар (қайта есептелген) ¹
Ұзақ мерзімді міндеттемелер				
Несиелер	17	1,087,469,384	898,715,809	892,998,120
Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелер	18	184,427,951	192,487,215	198,105,141
Қаржылық кепілдіктер келісім-шарттары бойынша міндеттемелер	19	15,340,194	-	-
Қызметкерлерге сыйақы бойынша міндеттемелер	20	5,569,369	5,019,089	5,073,239
Қаржылық жал бойынша міндеттемелер		650,638	-	-
Ұзақ мерзімді міндеттемелер жиынтығы		1,293,457,536	1,096,222,113	1,096,176,500
Ағымдағы міндеттемелер				
Несиелер	17	99,672,749	49,610,681	20,877,765
Сауда кредиторлық берешек	21	85,662,127	51,893,162	61,394,952
Төленетін басқа да салықтар		3,754,015	3,525,586	2,416,322
Қызметкерлерге сыйақы бойынша міндеттемелер	20	413,405	395,416	413,535
Акционердің пайдасына тағайындалған өзгертілмейтін міндеттеме	31	5,581,730	289,730	48,067,799
Сатып алушылармен келісім-шарттар бойынша міндеттемелер	22	50,639,156	-	-
Қаржылық жал бойынша міндеттемелер		495,115	-	-
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	23	35,180,370	43,246,364	52,459,054
Ағымдағы міндеттемелер жиынтығы		281,398,667	148,960,939	185,629,427
Міндеттемелер жиынтығы		1,574,856,203	1,245,183,052	1,281,805,927
Капитал мен міндеттемелер жиынтығы		3,116,191,557	2,862,825,162	2,811,317,110

Компания басшылығы атынан:

С.М. Мынбаев
Басқарма төрағасы

2019 ж. 26 наурыз

Д.А. Кушеров
Басқарма төрағасының қаржы
бойынша орынбасары

2019 ж. 26 наурыз

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

2019 ж. 26 наурыз

Төмендегі ескертүлер осы жеке қаржылық есептілігінің ажырамас бөлігі болып табылады.

¹ Активтер Акционердің пайдасына тағайындалған активтер құрамынан сату үшін арналған деп сыныпталған және Акционердің пайдасына бөлулер құрамына сыныпталған активтер құрамына сыныпталғандықтан салыстырмалы ақпарат қайта есептелді. Бұл ағымдағы жылғы ашып көрсетумен сәйкестендіру үшін жасалды (2017 ж. 31 желтоқсан: 289,730 мың теңге; 2017 ж. 1 қаңтар: 48,067,799 мың. теңге).

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ПАЙДА МЕН ЗАЛАЛ ЖӘНЕ БАСҚА ДА ЖИЫНТЫҚ ТАБЫС ЖӨНІНДЕГІ ЖЕКЕ ЕСЕП
(мың теңгеде)

	Ескер- тулер	2018 ж.	2017 ж.
Түсім	24	363,240,614	342,127,359
Өткізудің өзіндік құны	25	(328,240,140)	(286,428,305)
Жалпы табыс		35,000,474	55,699,054
Жалпы және әкімшілік шығындар	26	(47,154,162)	(46,510,737)
Активтердің құнсыздануы		(656,136)	(133,739)
Қаржылық табыс	27	47,004,444	43,842,722
Қаржылық шығындар	28	(71,852,699)	(65,608,300)
Бағам айырмашылығынан түскен (залал)/пайда		(7,367,289)	4,921,560
Дивидендтер бойынша табыс	31	3,693,320	21,787,855
Еншілес ұйымдар мен қауымдасқан ұйымдарға инвестициялардың шығуынан түскен (залал)/пайда	6	(7,867,879)	8,463,049
Басқа да пайдалар мен залалдар, нетто		839,723	567,178
Салық салуға дейінгі (залал)/пайда		(48,360,204)	23,028,642
Корпоративтік табыс салығы бойынша үнемдеу	18	5,976,786	5,538,174
Жыл іші (залал)/пайда		(42,383,418)	28,566,816
Пайда салығы шегерілгеннен кейінгі басқа да жиынтық залал:			
<i>Пайда және залал құрамына сыныпталуға жатпайтын баптар:</i>			
Еңбек қызметі аяқталғаннан кейін қызметкерлерге төленетін сыйақы бойынша міндеттемелерді қайта бағлау	20	(360,788)	57,815
<i>Келесі есептік кезеңдерде пайда және залал құрамына сыныпталуға жататын баптар:</i>			
Ақша ағындарын хеджерлеу құралы бойынша таза залал	16	(14,025,675)	(3,479,319)
Шетелдік кәсіпорындардың есептіліктерін қайта есептеуден туындайтын бағам айырмашылығы		(100,310)	90,135
Жыл іші басқа да жиынтық залал		(14,486,773)	(3,331,369)
Жыл іші жиынтық (залал)/табыс		(56,870,191)	25,235,447
Акцияға шаққандағы (залал)/пайда, теңгеде	29	(85)	58

Компания басшылығы атынан:

С.М. Мынбаев
Басқарма төрағасы

2019 ж. 26 наурыз

Д.А. Кушеров
Басқарма төрағасының қаржы бойынша орынбасары

2019 ж. 26 наурыз

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

2019 ж. 26 наурыз

Төмендегі ескертүүлөр осы жеке қаржылық есептілігінің ажырамас бөлігі болып табылады.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ЖӨНІНДЕГІ ЖЕКЕ ЕСЕП
(мың теңгеде)**

	Ескер- түлер	2018 ж.	2017 ж.
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы:			
Жыл іші (залал)/ пайда		(42,383,418)	28,566,816
Пайда мен залалда көрсетілген корпоративтік табыс салығы бойынша үнемдеу	18	(5,976,786)	(5,538,174)
Келесілерге түзету:			
Тозу және амортизацияға	25,26	66,798,464	57,095,168
Қаржылық шығындарға	28	71,852,699	65,608,300
Қаржылық табысқа	27	(47,004,444)	(43,842,722)
Активтердің құнсыздануына		656,136	133,739
Еңбек қызметі аяқталуы бойынша сыйақы шығындары және қызметкерлерге басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар	25, 26	813,002	749,343
Күмәнді берешектің құнсыздануы бойынша резервті есептеуге	26	1,966,234	969,593
Еншілес ұйымдар мен бірлескен ұйымдарға инвестициялардың шығынынан түскен (залал)/пайдаға		7,867,879	(8,463,049)
Бағам айырмашылығынан (залал)/пайдаға		7,367,289	(4,921,560)
Дивидендтер бойынша табысқа	31	(3,693,320)	(21,787,855)
Басқаға		1,921,003	3,197,556
Айналым капиталындағы және баланстың басқа да баптарындағы өзгерістерге дейінгі операциялық пайда		60,184,738	71,767,155
Басқа да ағымдағы және ұзақ мерзімді активтердің өзгеруі (оның ішінде ұзақ мерзімді қайтаруға жататын ҚҚС)		12,992,384	18,870,479
Тауарлық-материалдық қорлардың өзгеруі		772,449	3,590,936
Сауда дебиторлық берешегінің өзгеруі		(244,478)	9,730,848
Қызметкерлердің сыйақысы бойынша міндеттемелердің өзгеруі		(605,521)	(763,797)
Сауда кредиторлық берешектің өзгеруі		22,184,396	(26,716,223)
Төлеуге жататын басқа да салықтардың өзгеруі		(28,638)	1,992,409
Басқа да ағымдағы міндеттемелердің өзгеруі		39,833,235	8,230,776
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражаты		135,088,565	86,702,583
Төленген пайыздар	17	(71,986,544)	(50,530,579)
Алынған пайыздар		35,042,163	32,206,183
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза қозғалысы		98,144,184	68,378,187
Инвестициялық қызметтен ақша қаражатының қозғалысы:			
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды сатып алу, жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды сатып алу үшін төленген алдын ала төлемдердегі өзгерістерді қоса есептегенде		(117,369,698)	(173,943,576)
Тұрғын үй қорын сату		1,078,221	1,012,135
Еншілес ұйымдарға инвестициялар	6	(43,536,570)	(14,579,655)
Еншілес ұйымдарға инвестицияларды сатудан түскен түсім	6	10,251,000	-
Басқа да қаржы активтеріне инвестициялар		(80,646,021)	(20,158,494)
Бірлескен ұйымдардағы үлесті сатудан түсім		-	14,144,625
Басқа да қаржы активтерін қайтарудан түскен түсімдер		95,965,356	14,040,099
Несиелерді беру		(111,419,630)	(25,516,721)
Берілген несиелерді өтеу		29,490,096	34,648,863
Алынған дивидендтер		2,427,287	21,239,991
Басқасы		17,617	199,230
Инвестициялық қызметтен ақша қаражатының таза қозғалысы		(213,742,342)	(148,913,503)

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ЖӨНІНДЕГІ ЖЕКЕ ЕСЕП (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгеде)

	Ескер- тулер	2018 ж.	2017 ж.
Қаржылық қызметтен ақша қаражатының қозғалысы:			
Жарғылық капиталға жарна	16	-	66,852,000
Несиелер алу	17	220,097,422	326,485,086
Несиелерді өтеу	17	(93,839,950)	(307,434,260)
Дивидендтер мен төленген бөліп таратулар		(1,709,910)	(1,387,500)
Басқасы		(346,432)	-
Қаржылық қызметтен ақша қаражатының таза қозғалысы		124,201,130	84,515,326
Ақша қаражаты мен оның баламаларының таза көбеюі			
Жыл басындағы ақша қаражаты мен оның баламалары	10	8,602,972	3,980,010
Шетел валютасында деноминерленген ақша қаражаттары мен оның баламаларының балансына валюталық бағамдардың өзгерісінің әсері		(346,440)	(765,743)
Күтілетін несиелік залалдар бойынша резервтің өзгеруінің әсері		(4,210)	-
Жыл аяғындағы ақша қаражаты мен оның баламалары	10	33,257,875	25,005,553
Ақшалай емес операциялар:			
Акционердің пайдасына тағайындалған Актив ретінде есепке алынған Мұз Сарайын өтеусіз беру (ҚҚС қоса есептегенде)	31	-	53,511,437

Компания басшылығы атынан:

С.М. Мынбаев
Басқарма төрағасы

Д.А. Күшербаев
Басқарма төрағасының қаржы
бойынша орынбасары

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

2019 ж. 26 наурыз

2019 ж. 26 наурыз

2019 ж. 26 наурыз

Төмендегі ескертулер бұл жеке қаржылық есептілігінің ажырамас бөлігі болып табылады.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ЖӨНІНДЕГІ ЖЕКЕ ЕСЕП**

(мың теңгеде)

	Жарғылық капитал	Қосымша төленген капитал	Шетел валютасын қайта есептеу резерві	Хеджерлеу резерві	Бөлінбеген пайда	Капитал жиынтығы
2017 ж. 1 қаңтарына	993,460,480	-	93,904	(39,073,931)	575,030,730	1,529,511,183
Жыл іші пайда	-	-	-	-	28,566,816	28,566,816
Жыл іші басқа жиынтық табыс/(залал)	-	-	90,135	(3,479,319)	57,815	(3,331,369)
Жыл іші жиынтық табыс/(залал)	-	-	90,135	(3,479,319)	28,624,631	25,235,447
Акцияларды шығару (16 Ескерту)	69,174,567	-	-	-	-	69,174,567
Басқа да бөлулер (16 Ескерту)	-	-	-	-	(7,120,868)	(7,120,868)
Еншілес ұйымдардың капиталына салынған активтерді бағалау	-	-	-	-	841,781	841,781
2017 ж. 31 желтоқсанына	1,062,635,047	-	184,039	(42,553,250)	597,376,274	1,617,642,110
2018 ж. 1 қаңтарына	1,062,635,047	-	184,039	(42,553,250)	597,376,274	1,617,642,110
Кейінге қалдырылған салық әсерін 1,828,035 мың теңге көлемінде шегергенде ХҚЕС (IFRS) 9-ды алғаш қолданудың әсері (3 Ескерту)	-	-	-	-	(13,626,392)	(13,626,392)
2018 ж. 31 жетоқсанға қайта есептелген сальдо	1,062,635,047	-	184,039	(42,553,250)	583,749,882	1,604,015,718
Жыл іші залал	-	-	-	-	(42,383,418)	(42,383,418)
Жыл іші басқа жиынтық залал	-	-	(100,310)	(14,025,675)	(360,788)	(14,486,773)
Жыл іші жиынтық залал	-	-	(100,310)	(14,025,675)	(42,744,206)	(56,870,191)
Акцияларды шығару (16 Ескерту)	-	290,037	-	-	-	290,037
Дивидендтер (16 Ескерту)	-	-	-	-	(1,709,910)	(1,709,910)
Басқа да бөлулер (16 Ескерту)	-	-	-	-	(5,300,960)	(5,300,960)
Еншілес ұйымдардың капиталына салынған активтерді бағалау	-	-	-	-	910,660	910,660
2018 ж. 31 желтоқсанына	1,062,635,047	290,037	83,729	(56,578,925)	534,905,466	1,541,335,354

Компания басшылығы отырыны

С.М. Мынбаев
Басқарма төрағасы

Д.А. Кушерев
Басқарма төрағасының қаржы бойынша орынбасары

Н.Х. Әбілова
Бас бухгалтер

2019 ж. 26 наурыз

2019 ж. 26 наурыз

2019 ж. 26 наурыз

Төмендегі ескертулермен жекелеген қаржылық есептілігінің ажырамас бөлігі болып табылады.

1. ЖАЛПЫ АҚПАРАТ

«Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ (бұдан әрі – «Компания») Қазақстан Республикасы Үкіметінің (бұдан әрі – «Соңғы Акционер») қаулысына сәйкес Қазақстанда теміржол саласындағы мемлекеттік активтер жөніндегі холдингтік компанияны ұйымдастыру мақсатында құрылған. Компания 2002 ж. 15 мамырда тіркелген. Компанияның тіркелген офисінің мекен-жайы: 010000, Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Д. Қонаев көшесі, 6.

Мемлекет атынан «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ Компанияның жалғыз акционері (бұдан әрі – «Акционер») болып табылады.

Компания Қазақстан Республикасында Мемлекет бақылайтын мемлекеттік теміржол жүйесін пайдалануды жүк тасымалы қызметін көрсету арқылы, магистральды теміржол желісі қызметін көрсету арқылы және теміржол инфрақұрылымын жөндеу мен ұстау арқылы жүзеге асырады. Мемлекет Қазақстанның теміржол саласын реттеу аясында Компания магистральды жүк тасымалы жүйесінде қолданатын тарифтерді белгілейді. Осы реттелетін тарифтер бір бірінен тасымалдау бойынша көрсетілетін қызмет түріне байланысты ажыратылады.

Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрілігінің Табиғи монополияларды реттеу, бәсекелестікті және тұтынушылардың құқықтарын қорғау Комитеті (бұдан әрі – «ТМРК») магистральді темір жол жүйесі қызметіне тарифтерді 2016-2020 жж.-ға жүк тасымалына тарифтің жыл сайынғы 4%-дық өсімімен бекітті.

Қазақстан Республикасының нарығы дамушы нарықтарға тән кейбір ерекшеліктерді, яғни экономикалық, саяси, әлеуметтік, соттық және заңи тәуекелдерге шалдықшықты танытуда. Қазақстандағы бизнесті реттейтін заңдар мен нормативтік актілер тез өзгере алады және оларды негізсіз түсіндірудің мүмкіндігі бар. Қазақстанның болашақ экономикалық бағыты мемлекеттің салықтық және ақша-несиелік саясатына, қабылданатын заңдар мен нормативтік актілерге және мемлекеттегі саяси жағдайдың өзгеруіне айтарлықтай тәуелді.

Компания басшылығы экономикалық жағдайдағы ағымдағы өзгерістерді бақылап, жақын болашақта Компания бизнесінің тұрақтылығы мен дамуын қамтамыз ету үшін қажетті деп санайтын шараларды іске асырып отыр. Алайда, бүгінгі таңда Компанияның болашақ шаруашылық нәтижелері мен қаржылық жағдайына экономикалық жағдайдағы өзгерістердің әсерін анықтау қиын.

Мемлекет Компанияның құрылымына бақылау жүргізе отырып темір жол қызметінің Қазақстан Республикасындағы ұзақ мерзімді саясатын айқындайды. Қазақстан Республикасының темір жол саласы 1997 ж. бастап қайта құрылымдау барысында. Ол жүк тасымалы және инфрақұрылым және оған сәйкес тарифтердің бөлінуін қарастырып, сонымен қоса бақылау ортасын өзгерту мен салаға инвестицияларды тарту үшін жағдай жасау бойынша шараларды қамтиды. «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ Тобының (бұдан әрі – «Топ») 2025 ж. дейінгі даму стратегиясына сәйкес 2018 ж. мемлекеттік жекешелендіру бағдарламасына сәйкес тиімділікті арттыру бойынша жұмыстар, транзиттік тасымалдауды дамыту бойынша және корпоративтік портфельді оңтайландыру бойынша жұмыстар жалғастырылды.

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ

Сәйкестік туралы мәлімдеме

Компанияның жеке қаржылық есептілігі Халықаралық қаржы есептілігі стандарттары жөніндегі кеңес (бұдан әрі – «ХКЕСК») жарияланған Халықаралық қаржы есептілігі стандарттарына (бұдан әрі – «ХКЕС») сәйкес дайындалған.

Осы жеке қаржылық есептілік аналық компания «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның қаржылық есептілігі болып табылады. Осы жеке қаржылық есептілікке еншілес ұйымдар шоғырландырылған жоқ. Еншілес, қауымдасқан және бірлескен ұйымдарға инвестициялар құнсыздандуды шегергеннен кейінгі өзіндік құны бойынша есепке алынды. Осы жеке қаржылық есептілік Компания басшылығымен 2018 ж. 19 наурызда бекітілген шоғырландырылған қаржылық есептілігімен бірге қарастырылуы керек.

Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес дайындалған «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның шоғырландырылған қаржылық есептілігі Қазақстан Республикасының заңнамасына сай әрекет ететін Компаниямен ашық пайдалануға берілген, және де Компанияның www.railways.kz корпоративтік сайтында орналастырылған.

Қызмет үздіксіздігі қағидасы

Компанияның жеке қаржылық есептілігі қызметтің үздіксіздігі жорамалы негізінде дайындалған. Бұл Компания жақын болашақта өзінің активтерін сату мен міндеттемелерін өтеуді өзінің негізгі шаруашылық қызметі барысында жүзеге асыруын ұйғарады. 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның ағымдағы міндеттемелері оның ағымдағы активтерінен 144,760,198 мың теңгеге үлкен (2017 ж. 31 желтоқсан: 11,035,011 мың теңге). Сонымен қатар, 2018 ж. 31 жеттоқсанда аяқталған жыл үшін залал 42,383,418 мың теңгені құрады (2017 ж.: жыл үшін пайда 28,566,816 мың теңгені құрады). Компания көлемді инвестициялық жобаларды операциялық қызметтен түскен ақша қаражатымен қоса Мемлекеттен алынған капитал мен сыртқы несиелер арқылы тарихи қаржыландырды.

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша операциялық қызметтен түскен ақша қаражаттары 98,144,184 мың теңгені құрайды (2017 ж.: 68,378,187 мың теңге). 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның 99,672,749 мың теңге көлеміндегі несиелері есепті күннен кейін 12 ай ішінде өтелуі қажет. Компания өзінің ақша қаражаттарына деген қажеттілігін, міндеттемелері бойынша өтеу қабілетін және даму жоспарын бағалады. Басшылық қызмет үздіксіздігі жорамалын бағалау кезінде Компанияның қаржылық жағдайын, күтілетін болашақ қаржылық нәтижелерін және қызметтен ақша ағымдарын, несиелерін, қол жетімді несие қорлары мен өзінің инвестициялық сипаттағы міндеттемелерін, күтілетін тарифтерді, валюта бағамын және Компания алдынан өтетін басқа да тәуекелдерді есепке алды. Сәйкес талдауды жүзеге асырғаннан кейін Компания басшылығы Компания операциялық қызметті жалғастыру үшін және өзінің міндеттемелерін (32 Ескерту) өтеу үшін жеткілікті қорларға ие деп есептеді және қызмет үздіксіздігі қағидасын қолдану орынды деп санады.

Құнды анықтау негізі

Есеп беру күніне бағалау немесе әділ құнмен есепке алынатын кейбір қаржылық құралдарды қоспағанда, жеке қаржылық есептілік тарихи құн қағидасы негізінде дайындалған.

Функционалдық валюта және ұсыну валютасы

Компанияның жеке қаржылық есептілігі Қазақстандық теңгемен (бұдан әрі – «теңге») берілген. Компанияның функционалдық валютасы теңге болып табылмайтын шетел құрылымдық бөлімшелерінің активтері мен міндеттемелері есептік күнге бағам бойынша аударылады, ал пайдалар немесе залалдар жыл іші орташа бағам бойынша аударылады. Қайта есептеу бойынша туындайтын бағамдық айырмашылықтар басқа да жиынтық табыстарда ескеріледі. Шетелдік ұйымдар шыққан кезде, аталған шетелдік ұйымдарға тиесілі барлық жинақталған бағам айырмашылықтары пайда мен залалда танылады.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(мың теңгеде)**

Теңге Қазақстан Республикасынан тыс жерде толық айырбасталатын валюта болып табылмайды. Компанияның функционалды валютасынан басқа валютадағы (шетелдік валютадағы) операциялар Қазақстандық қор биржасы («ҚҚБ») белгілеген операцияны жасау күніне нарықтық бағам бойынша ескеріледі. ҚҚБ сессиясында сауда-саттық өткізілмеген шетелдік валюталар бойынша валюталардың айырбастау бағамын Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Reuters ақпараттық агенттігінің арналары бойынша алынған баға белгілеуге сәйкес АҚШ долларына кросс-бағамды қолданып есептейді.

Шетелдік валюталарда берілген ақша активтері мен міндеттемелер есептік күндегі бағам бойынша ұйымның функционалды валютасына қайта есептеледі. Операцияны жасаған күнінен кейін айырбастау бағамдарының өзгеруі нәтижесінде пайда болатын барлық бағамдық айырмашылықтар пайда мен залалда көрсетіледі. Әділ құны бойынша шетелдік валюталарда берілген ақшалай емес активтер мен міндеттемелер әділ құнын белгілеу күніндегі қолданыстағы бағам бойынша теңгеге қайта есептеледі. Шетелдік валютада тарихи құны бойынша берілген ақшалай емес активтер мен міндеттемелер қайта есептелмейді. Пайда мен залалға тиесілі бағам айырмашылығынан залал/(табыс) жеке есептілікте пайда мен залал және де басқа да жиынтық табыс құрамында жеке көрсетілген.

Келесі кестеде мына күндерге теңгенің айырбастау бағамы берілген:

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан
АҚШ доллары	384.20	332.33
Еуро	439.37	398.23
Швейцар франкі	390.41	340.61
Ресей рублі	5.52	5.77

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ

Жаңа және қайта қаралған халықаралық қаржылық есептілік стандарттары

Жеке қаржылық есептілікке әсер ететін стандарттар

ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржылық құралдар» стандартының алғаш қолданылуының әсері:

Ағымдағы жылы Компания ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржылық құралдар» (2014 ж. шілдеде қайта қаралған) алғаш қолданды және 2018 ж. 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейінгі жылдық кезеңдер үшін күшіне енетін ХҚЕС-тің басқа стандарттарына өзгертулерді қолданды. ХҚЕС (IFRS) 9-дың өтпелі қағидалары ұйымға салыстырмалы ақпаратты қайта есептемеуге мүмкіндік береді.

Сонымен қоса, Компания ХҚЕС (IFRS) 7 «Қаржылық құралдар: ақпаратты ашып көрсетудің» сәйкес түзетілерін 2018 ж. және салыстармалы кезең үшін ақпаратты ашып көрсету үшін қолданды.

ХҚЕС (IFRS) 9 келесілер үшін жаңа талаптарды енгізді:

- Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелерді сыныптау мен бағалау;
- Қаржылық активтердің құнсыздануы;
- Жалпы хеджерлеу есебі.

Осы жаңа талаптар туралы ақпарат және олардың Компанияның жеке қаржылық есептілікке әсері төменде сипатталған.

Компания ХҚЕС (IFRS) 9-ды жоғарыда аталған өтпелі қағидаларға сәйкес қолданды.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(мың теңгеде)**

Қаржылық активтердің сыныпталуы мен бағалануы

Алғаш қолданудың күні (Компанияның өзінің қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелерін ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес бағалауды жүргізген күні) – 2018 ж. 1 қаңтары. Компания осы стандартты алғаш қолдану күніне модификацияланған ретроспективті тәсілді таңдады. Сәйкесінше, Компания ХҚЕС (IFRS) 9-ды 2018 ж. 1 қаңтарына танылған қаржылық құралдар үшін қолданды, алайда 2018 ж. 1 қаңтарына танылауы тоқтатылған қаржылық құралдарға қатысты ХҚЕС (IFRS) 9-ды қолданған жоқ. 2017 ж. үшін салыстармалы ақпарат қайта есептелген жоқ, ал жалпы жинақталған әсер бөлінбеген пайданың 2018 ж. 1 қаңтарына кіріс сальдосы арқылы танылды.

ХҚЕС (IFRS) 9-дың қолданылу аясына жататын барлық танылған активтер, танылудан кейін амортизациялан құны бойынша немесе әділ құны бойынша бағалануы тиіс. Бағалау ұйымның қаржылық активтерін басқару бойынша бизнес-моделі негізінде және қаржылық активтердің ақша ағындарының келісімшарттық сипаттамаларының негізінде жүргізіледі.

Бұл ретте:

- бизнес-моделі аясында ұсталатын, шартпен көзделген және тек қана негізгі сомадан және сол бойынша пайыздардан ғана тұратын ақша ағындарын алуға бағытталған борыштық құралдар, әдетте, амортизацияланған құн бойынша бағаланады;
- бизнес-моделі аясында ұсталатын, шартпен көзделген ақша ағындарын алуға және қаржылық активті сатуға бағытталған, сондай-ақ, келісім-шартта көрсетілген шарттарға сәйкес ақшалай ағындарын тек қана борыштың негізгі сомасы мен негізгі сомасы бойынша өтелмеген пайыздарды өтеуден алуға бағытталған борыштық құралдар, әдетте, басқа да жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланады (БЖТАӘҚБ); және
- барлық басқа да борыштық және үлестік құралдар пайда мен залал арқылы әділ құны бойынша бағаланады (ПЗАӘҚБ).

Жоғарыда айтылған шарттарға қарамастан, Компания өзгертуге жатпайтын қаржылық активті алғаш тану кезінде келесідей таңдау/сыныптауды жасай алды.

- Компания сату үшін арналмаған және сатып алатын жақпен бизнесті біріктіру кезінде таныла отырып, шартты сыйақы болып табылмайтын үлестік инвестицияның әділ құнындағы өзгерісті басқа да жиынтық табыста көрсету туралы өзгертуге жатпайтын шешімді қабылдай алады.
- Егер бағалау мен танудағы шалағайлықты азайтуға мүмкіндік беретін жағдай болса, Компания амортизацияланған құны бойынша немесе БЖТАӘҚБ арқылы танылуға сәйкес келетін қарыздық құралдарға инвестицияны ПЗАӘҚБ арқылы тану бойынша өзгертуге жатпайтын шешімді қабылдай алады.

Ағымдағы жылы Компания амортизацияланған құны бойынша немесе БЖТАӘҚБ арқылы танылуға сәйкес келетін қарыздық құралдарға инвестицияларды ПЗАӘҚБ арқылы таныған жоқ.

БЖТАӘҚБ арқылы бағаланатын қарыздық құралдарға инвестициялардың танылуын тоқтату кезінде бұған дейін басқа да жиынтық табыс құрамында танылған кумулятивтік пайда мен залал меншікті капитал құрамынан пайда мен залал құрамына сыныпталу бойынша түзету ретіне сыныпталады. БЖТАӘҚБ арқылы бағаланатын үлестік инвестицияның танылуын тоқтату кезінде бұған дейін басқа да жиынтық табыс құрамында танылған кумулятивтік пайда мен залал бөлінбеген пайда құрамына сыныпталады.

Амортизацияланған құны бойынша немесе БЖТАӘҚБ арқылы танылатын қарыздық құралдар құнсызданудан өтеді. Төменге назар аударыңыз.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгеде)

Компания Басшылығы 2018 ж. 1 қаңтарындағы жағдай бойынша Компанияның қаржылық активтерін тексеріп, бағалады. Бағалауды осы күнге бар болған фактілер мен жағдайлар негізінде жүргізіп, ХҚЕС (IFRS) 9-дың алғаш қолданылуы Компанияның қаржылық активтерінің сыныпталуы мен бағалануына қатысты келесідей әсер етті деген шешімге келді. Төмендегі кестеде қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелердің ХҚЕС (IAS) 39-ға сәйкес сыныпталуы мен бұрын қолданылған категорияларға сәйкес бағалануы және ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес жаңа сыныпталуы мен жаңа категориялар бойынша бағадануы 2018 ж. 1 қаңтарындағы жағдай бойынша көрсетілген. Өзгеруге шалдықпаған жолдар кестеге қосылмаған. Нәтижесінде аралық жиынтықтар және жалпы жиынтық төменде көрсетілген сомалар негізінде санала алмайды.

	ХҚЕС (IAS) 39		ХҚЕС (IFRS) 9		ХҚЕС 9-ды қолданудың әсері
	Есептілік әдісі	Сомасы	Есептілік әдісі	Сомасы	Сомасы
Қаржылық активтер					
Берілген несиелер	Амортизацияланған құны (Несиелер мен дебиторлық берешек)	656,066,216	Амортизацияланған құны	654,413,048	(1,653,168)
Басқа да қаржылық активтер (неселік ұйымдардағы қаражаттарды қосқанда)	Амортизацияланған құны (Несиелер мен дебиторлық берешек)	13,274,965	Амортизацияланған құны	13,147,506	(127,459)
Басқа да ұзақ мерзімді активтер (жұмыскерлерге ссуданы қосқанда)	Амортизацияланған құны (Несиелер мен дебиторлық берешек)	32,003,759	Амортизацияланған құны	31,468,315	(535,444)
Ақша қаражаттары мен оның баламалары	Амортизацияланған құны (Несиелер мен дебиторлық берешек)	25,005,553	Амортизацияланған құны	25,002,941	(2,612)
Сауда дебиторлық берешек	Амортизацияланған құны (Несиелер мен дебиторлық берешек)	27,329,963 ²	Амортизацияланған құны	27,403,103	73,140
Қаржылық міндеттемелер					
Несилер	Амортизацияланған құны	(948,326,490)	Амортизацияланған құны	(952,395,201)	(4,068,711)
Кейінге қалдырылған салық әсерін 1,828,035 мың теңге көлемінде шегергенде қаржылық кепілдік келісімшарттары бойынша міндеттемелер	ХҚЕС (IAS) 39 пен ХҚЕС (IAS) 37 бойынша резерв сомасы арасындағы ең үлкен амортизацияланған құны бойынша	-	Ең үлкен күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв пен әділ құны ХҚЕС бойынша жинақталған табысты шегергенде	(7,312,138)	(7,312,138)
ХҚЕС (IFRS) 9-ды қолданудың жалпы әсері					(13,626,392)

Қаржылық активтердің құнсыздануы

Компания қаржы активтерінің құнсыздануын анықтау кезінде ХҚЕС (IAS) 39 талап ететін шеккен шығындар моделін емес, ХҚЕС (IFRS) 9 талап ететін күтілетін несиелік шығындар моделін қолдануы керек. Қаржылық активтерді тану күнінен бастап несиелік тәуекелдің өзгерістерін көрсету үшін, күтілетін несиелік шығындардың моделі, күтілетін несиелік шығындардың әрбір есепті күнге өзгерістерін есепке алуды талап етеді. Басқа сөзбен айтқанда, несиелік залалдарды тану үшін несиелік оқиғаның орын алуы талап етілмейді.

² ХҚЕС (IFRS) 9-дың талаптарына сай Компания дебиторлық берешектің балансық құнын тікелей 11,651,002 мың теңге көлемінде азайтты (дебиторлық берешектің жалпы баланстық құнын бұған дейін құрылған резерв негізінде есептен шығарды). Бұл қаржылық активтің өтелуі бойынша Компанияның негізделген күтуі жоқ (11 Ескерту).

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(мың теңгеде)**

Әсіресе, ХҚЕС (IFRS) 9 Компаниядан күтілетін несиелік залалдар бойынша резервті келесілер бойынша тануды талап етеді:

- амортизацияланған құны бойынша немесе БЖТАӘҚБ бойынша бағаланатын қарыздық құралдар;
- қаржылық төлемдер бойынша дебиторлық берешек;
- сауда дебиторлық берешек және сатып алушылармен келісім-шарттар бойынша актив;
- ХҚЕС (IFRS) 9 бойынша құнсыздану талаптарына сәйкес келетін қаржылық кепілдік келісім-шарттары.

Әсіресе, егер де қаржылық құрал бойынша несиелік тәуекел құралдың бастапқы танылу күнінен айтарлықтай жоғарласа немесе қаржылық құрал сатып алынған немесе жасалған несиелік-құнсызданған қаржылық актив болса, ХҚЕС (IFRS) 9 Компаниядан осы қаржылық құралға қатысты залал бойынша резервті бүкіл мерзім үшін күтілетін несиелік залалдар көлемінде тануды талап етеді. Алайда, егер де қаржылық құрал бойынша несиелік тәуекел оның алғаш танылу күнімен салыстырғанда айтарлықтай жоғарламаса (сатып алынған немесе жасалынған несиелік-құнсызданған қаржылық активтерді есепке алмағанда), Компания резерв бойынша залалды 12 айлық күтілетін несиелік залал көлемінде тануы тиіс. Сонымен қоса, ХҚЕС (IFRS) 9 сауда дебиторлық берешек үшін залал бойынша резервті бүкіл мерзім үшін күтілетін несиелік залал көлемінде таныған кезінде жеңілдетілген тәсілді қолдануға мүмкіндік береді. Бұл жеңілдік кейбір жағдайларда сатып алушылармен келісім-шарттар бойынша активтер және қаржылық жал төлемдері бойынша дебиторлық берешектерге қатысты қолданыла алады.

Компанияның қаржылық құралдарының портфелінің құрамында ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв есептелуі қажет қаржылық активтердің 5 түрі бар.

- сауда дебиторлық берешек;
- несиелік ұйымдардағы қаражаттар;
- берілген несиелер;
- басқа да дебиторлық берешек; және
- жұмыскерлерге ссуда.

Компания көрсетілген әрбір қаржылық актив тобы үшін ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес құнсызданудың методологиясын қайта қарастырды. Құнсыздану методологиясының өзгерісінің жалпы әсері жоғарыдағы кестеде көрсетілген. Жұмыскерлерге ссуда бойынша құнсызданудың жалпы әсері айтарлықтай емес.

ХҚЕС (IFRS) 9 ұйымнан несиелік тәуекелді талдауда көпфакторлы және біртұтас тәсілді қолдануды талап етеді. Себебі, бұндай талдау несиелік тәуекелдің потенциалды нашарлауын салыстырмалы түрде ерте сатысында анықтауға мүмкіндік береді. Әрбір есептік күн үшін Компания қаржылық құралдардың сатыларға келесідей ретімен бөліп таратылуын жүргізеді және де күтелін несиелік залалдардың бағалануын болжамданған резерв көмегімен жүргізеді (сатып алынған және жасалынған несиелік-құнсызданған қаржылық активтерді есептемегенде). Болжамданған резерв келесілерге тең:

- келесі 12 айда күтілетін несиелік залалдардың көлеміне, яғни қаржылық құралдың бүкіл өмір сүру мерзімінің несиелік залалының құрал бойынша міндеттеменің орындалмауы кезінде пайда болатын күтілетін несиелік залал болып табылатын және есептік күннен кейін 12 ай ішінде пайда бола алатын резерв («бірінші саты»);
- қаржылық құралдың бүкіл өмір сүру мерзіміне қатысты несиелік залалдардың көлеміне («екінші саты» және «үшінші саты»).

Сауда дебиторлық берешек

Компания сауда дебиторлық берешекке қатысты қаржылық құралдың бүкіл мерзімінде күтілетін несиелік залалдарға негізделген жеңілдетілген тәсілді қолданады. Сонымен қатар, дефолт өтелу мерзімі өткен күндер саны негізінде анықталады.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(мың теңгеде)**

Егер де Компанияда берешектің толық көлемде немесе белгілі бір бөлігінің қайтарылуы бойынша негізделген болжам болмаса, Компания сауда дебиторлық берешектің жалпы баланстық құнын төмендетеді. Есептен шығару оқиғасы танылудың тоқтатылуына алып келетін оқиға болып табылады.

Несиелік ұйымдардағы қаражаттар

Несиелік ұйымдардағы қаражаттар құрамына ақша қаражаттары мен оның баламалары, қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді қаржылық инвестициялар, қолданылуы шектелген ақша қаражаттары жатады. Егер де өтеу мерзімі күнінен 90 күннен астам күн өтіп кетсе немесе несиелік ұйымның қаржылық қиыншылықтарының салдарынан міндеттемелерді орындай алмаса, несиелік ұйымдарға қаражаттар түріндегі қаржылық актив дефолт анықтамасына сәйкес келеді.

Несиелік ұйымның дефолт ықтималдылығы сыртқы рейтинг негізінде есептеледі.

Берілген несиелер мен басқа да дебиторлық берешектер

Берілген несиелер бойынша дефолт ықтималдылығы сыртқы рейтингтер негізінде есептеледі, алайда сыртқы рейтинг болмаған жағдайда ішкі рейтинг қолданылады. Егер де өтеу мерзімі күнінен 90 күннен астам күн өтіп кетсе немесе несиелік ұйымның қаржылық қиыншылықтарының салдарынан міндеттемелерді орындай алмаса, берілген несиелер бойынша дефолт бар деп есептеледі.

Сауда дебиторлық берешек бойынша күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв берілген несиелер бойынша резерв сияқты есептеледі.

Қаржылық кепілдіктер

Компания қаржылық кепілдіктер бойынша күтілетін несиелік залалдар бойынша резервті 12 ай үшін немесе кепілдіктің бүкіл мерзімі үшін кепілдіктің несиелік тәуекелінің оның бастапқы танылуынан бастап өзгеру дәрежесіне байланысты есептейді. Несиелік тәуекелдің кепілдіктің бастапқы танылуы күнінен бастап өзгеру дәрежесін көрсету үшін, күтілетін несиелік залалдар бойынша сома әрбір есептік күн бойынша жаңартылады.

ХҚЕС (IFRS) 7-ге өзгертулер Компанияның несиелік тәуекелге шалдыққышытығы туралы егжей-тегжейлі ақпаратты жеке қаржылық есептілікте ашып көрсетуге әкеліп соқтырды (толығырақ 32 Ескертуден көріңіз).

Қаржылық активтердің құнсыздануы кезінде қолданылатын елеулі бағалаулар мен тұжырымдар

Күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв дефолт тәуекелі бойынша болжамдарға және де дефолт кезіндегі жоғалтуларға негізделген. Компания осы болжамдарды және құнсыздануды есептеу үшін қолданылатын Компанияның тарихи деректеріне негізделген және нарықтық жағдайларға негізделген бастапқы деректерді қолданған кезде өзінің тұжырымдамаларына негізделеді. Күтілетін несиелік залалдарды есептеу үшін контрагенттің дефолт ықтималдылығы күтілетін болашақ макроэкономикалық көрсеткіштерге түзетіледі.

Қарыздық міндеттемелердің айырбасталуы мен танылудың тоқтатылуына әкеліп соқтырмайтын модификацияның есебі

Амортизациялық құны бойынша есепке алынатын қаржылық міндеттеменің модификациялануынан пайда болатын табыс пен шығын пайда мен залал құрамында есептеледі. Табыс пен шығын бастапқы ақша ағындары мен келісім шартта көрсетілген жаңа шарттар бойынша ақша ағындарының дисконтталған құнының арасындағы айырмашылық болып табылады. Дисконттау қаржылық құралдың бастапқы эффективті пайыздық мөлшерлемесін қолдану арқылы жүргізіледі.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(мың теңгеде)**

Хеджерлеу есебі

Компания транзиттік жүк тасымалынан ақша ағындарын хеджерлеу есебіне қатысты ХҚЕС (IAS) 39-ты қолдануды жалғастырады. Бұл ХҚЕС (IFRS) 9-дың өтпелі қағидаларымен рұқсат етілген.

ХҚЕС (IFRS) 15 «Клиенттермен келісімшарттар бойынша түсім» алғаш қолданылуының әсері

Ағымдағы жылы Компания 2018 ж. 1 қаңтарынан басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енетін ХҚЕС (IFRS) 15 «Клиенттермен келісімшарттар бойынша түсім» қолданды (2016 ж. қабылданған өзгерістерге сәйкес). Компанияның 2017 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін тұрақты табыстар ағынын, әрбір жеке келісімдер шарттарын және де 2018 ж. 1 қаңтарына қолда бар фактілерді талдау негізінде Компания 2018 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша жаңа стандарт жеке қаржылық есептілікке елеулі әсер еткен жоқ деген шешімге келді. Сондықтан да, 2017 ж. үшін салыстырмалы ақпарат қайта есептелген жоқ және де 2018 ж. 1 қаңтардағы кіріс сальдосы қайта қаралған жоқ.

Сатып алушымен тауарлар мен қызметтерді өтеу сомасы көлемінде беруді есепке алу үшін түсім танылады. Бұны Компания оның болжамдары бойынша осы тауарлар мен қызметтер үшін алуға құқығы болады. Түсім ҚҚС мен жеңілдік сомасын шегергеннен кейін қалған сомада танылады.

ХҚЕС (IFRS) 15 қолдану нәтижесінде Компания келісім-шарт бойынша міндеттемені таныды. Бұл міндеттеме сатып алушылардан алынған бастапқы өтеу сомасына тиесілі. Міндеттеме «Сатып алушылармен келісім-шарт бойынша міндеттеме» жолы бойынша жеке қаржылық жағдай туралы есептілікте 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша көрсетілген. 2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бастапқы өтеуге тиесілі сатып алушыдан алынған келісім-шарт бойынша міндеттеме «Басқа да ағымдағы міндеттемелер» жолында алынған алдын ала төлемдер мен болашақ кезең табыстары құрамында көрсетілген (23 Ескерту).

Көрсетілген қызметтен табыстарды есепке алу

Магистральдық теміржол желісі қызметін көрсету

Магистральдық теміржол желісі қызметін көрсетуден түскен түсім белгілі бір уақыт аралығында танылады және ТМРК бекіткен тариф бойынша вагон-километр үшін есептеледі. Түсім көрсетілген қызмет көлемі туралы нақты деректер негізінде есепті кезеңде танылады.

Қызметтер келісім-шартта көрсетілген айлық көлемге 100%-дық алдын ала төлемді төлеу негізінде көрсетіледі. Тапсырыс берушілерден әлі көрсетілмеген транспорттық қызметтен алынған алдын ала төлемдер сомасы ақша қаражаттардың түсуі күніне алдын ала төлемдер құрамында танылады.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(мың теңгеде)**

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енген жаңа және қайта қаралған стандарттар

2019 ж. 1 қаңтарынан және осы күннен кейін басталатын есептік кезеңдер үшін бірқатар жаңа стандарттар, түсіндірмелер және өзгертулер күшіне енеді. Әсіресе, Компания келесі стандарттар, түсіндірмелер мен өзгертулерді қолданған жоқ:

- ХҚЕС (IFRS) 16 «Жал»
- ХҚЕС (IFRS) 9 «Теріс өтемақымен алдын ала төлемдердің шарттары» өзгертулер
- ХҚЕС (IAS) 28 «Қауымдасқан және бірлескен ұйымдарға ұзақ мерзімді салымдар» өзгертулер
- ХҚЕС-тің жыл сайынғы жаңартулары, 2015-2017 жж. кезең: «ХҚЕС (IFRS) 3 «Бизнесті біріктіру» өзгертулер, ХҚЕС (IFRS) 11 «Бірлескен кәсіпкерлік», ХҚЕС (IAS) 12 «Пайдаға салынған салық» и ХҚЕС (IAS) 23 «Қарызға алу бойынша шығындар»
- ХҚЕС (IAS) 19 «Қызметкерлерге сыйақылар: өзгерту, қысқарту немесе бағдарлама бойынша міндеттемелерді толық қанды өтеу» өзгертулер
- ХҚЕС (IFRS) 10 «Шоғырландырылған қаржылық есептілік» и ХҚЕС (IAS) 28 (өзгертулер) «Инвестор мен оның қауымдасқан немесе бірлескен ұйымы арасында активтерді сату немесе беру»
- ХҚЕТК (IFRIC) 23 «Табысқа салынатын салықты есептеуге қатысты белгісіздік»

ХҚЕС (IFRS) 16 «Жал»

ХҚЕС (IFRS) 16 «Жал» жалгерлік бойынша шарттарға, жалға беруші және жалға алушының есебіне қатысты біріккен моделді енгізеді. Жаңа стандарт күшіне енгеннен кейін ХҚЕС (IAS) 17 және барлық онымен байланысты түсініктемелерді алмастырады.

ХҚЕС (IFRS) 16 жалға беру шарттары және қызмет көрсету шарттарын сатып алушының анықталған активті бақылай алу қабілеті бар болуы негізінде ажыратады. Жалға алушы үшін операциялық жал (баланстан тыс есеп) мен қаржылық жалдың (баланстағы есеп) арасында айырмашылық енді жоқ, оның орнына жалға алушының есебінде пайдалану құқығы формасында актив және оған тиісті міндеттеме барлық жал шарттарына қатысты танылуы тиіс. Бұл талап қысқа мерзімді жал мен төмен құнды активтерге таратылмайды.

Пайдалану құқығы формасында актив басында бастапқы құны бойынша танылады, бастапқы құны бойынша танылғаннан кейін жинақталған амортизация мен құнсызданудан жинақталған залалды шегергеннен кейінгі бастапқы құнымен (бірнеше жағдайларды ескермегенде) жалдау бойынша міндеттемелерге қайта бағалау түзетулерін енгізгеннен кейін танылады. Жалдау бойынша міндеттеме бастапқыда қалған жалдау төлемдерінің келтірілген құны бойынша бағаланады. Бастапқы танудан кейін жалдау бойынша міндеттеме бойынша пайыздарға және жал төлемдеріне, сондай-ақ, жалға алу шартының модификацияларының әсеріне түзетіледі. Сонымен қатар, ақша ағындарының сыныпталуы да өзгереді, себебі операциялық жал шарттары бойынша жал төлемдері ХҚЕС (IAS) 17 сәйкес операциялық қызметтен түскен ақша қаражаттарының қозғалысы ретінде көрсетіледі, ал ХҚЕС (IFRS) 16 сәйкес жал төлемдері міндеттеменің негізгі сомасын өтеу мен проценттерге бөлінеді де, сәйкесінше, қаржылық қызметтен және операциялық қызметтен ақша ағындары ретінде көрсетіледі.

Жалға алушының есебіне қарағанда, жалға берушінің ХҚЕС (IFRS) 16 сәйкес есебі ХҚЕС (IAS) 17 сәйкес есепке қарағанда айтарлықтай өзгерген жоқ, және де жал келісім-шарттарын операциялық немесе қаржылық жал ретінде бөлуді талап етеді.

Бұлардан басқа, ХҚЕС (IFRS) 16 сәйкес ақпаратты ашуға қатысты талаптар айтарлықтай кеңейді.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(мың теңгеде)**

Компания басшылығы ХҚЕС (IFRS) 16 «Жал» болашақта қолданылуы активтер мен міндеттемелердің сомаларына елеулі ықпал ете алады деп күтеді, сондықтан да Компания жалға алушы болып табылатын барлық жал келісімшарттары бойынша активтерін, қысқа мерзімді жал мен төмен құнды активтерден басқа, пайдалану құқығы формасындағы актив ретінде есептілікте көрсететін болады.

Модификацияланған ретроспективті тәсілді қолдану арқылы 2019 ж. 1 қаңтарына ХҚЕС (IFRS) 16-ды қолданудың алдын ала бағаланған әсері активтер үшін 14,758 млн. теңгені, міндеттемелер үшін 14,758 млн.теңгені құрады.

Компания басшылығы 2019 ж. 1 қаңтарынан күшіне енетін басқа да шығарылған стандарттар, түзетулер мен түсіндірмелердің қолданылуы жеке қаржылық есептілікке елеулі ықпал етпейді деп санайды.

Есеп саясатының негізгі қағидалары

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар кез келген жинақталған тозуды және құнсызданудан болған залалдарды шегергеннен кейінгі нақты шығындар моделі бойынша көрсетіледі. Актив қолдануға қол жетімді болған жағдайдан бастап оның тозылуы есептеліне бастайды.

Кейінгі шығындар

Активтің пайдалы қызмет көрсету мерзімі кезінде шығындалатын техникалық ұстау бойынша шағындар (активті жақсы қалпында ұстау үшін жүргізілетін техникалық ұстау бойынша тұрақты жұмыстар), және де жөндеу бойынша шығындар (техникалық тексеру, техникалық ұстау бойынша келісім-шарттар және т.б.) пайда мен залалда пайда болуына байланысты танылады.

Активті ХҚЕС (IAS) 16 «Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар» сәйкес тану үшін қажетті сипаттамаларды қанағаттандыратын шығындар ғана капиталданады.

Аяқталмаған құрылыс

Аяқталмаған құрылыс құрамына құрылыс кезінде шығындалған тікелей жатқызылатын жанама шығындардың сәйкес бөлулерін қосқанда жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды сатып алу және салу бойынша шығындар жатады. Аяқталмаған құрылыстың ағымдағы құнын дұрыс есепке алу мақсатымен және құнсызданудан залалдарды тану мақсатымен әрдайым қайта қаралады.

Несиелер бойынша шығындар

Компания сыныпталатын активтерді сатып алумен, салумен және өндірумен тікелей байланысты несиелер бойынша шығындарды, сондай-ақ осы активтің құнының бір бөлігін капиталдандырады.

Компания ортақ мақсатқа жұмылдырылған несиелерді олардың сыныпталатын активті алу үшін тікелей жұмсалған шығындарының көлемінде ғана капиталдандырады. Капиталдандыру мөлшерлемесі ретінде Компанияның сыныпталатын активтерінің салынуы мен өндіруіне жұмсалған несие шығындары бойынша орташа безбенделген өлшемі алынады. Алайда, активті тікелей сатып алу бойынша шығындар орташа безбенделген өлшемді анықтағанда есепке алынбайды.

Оларды сыныпталатын активтерге пайдалану күтілетін жекелеген несиелердің уақытша инвестицияларынан алынған инвестициялық табыс капитализацияға жарамды несиелер бойынша шығындардан шегеріледі.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(мың теңгеде)

Несиелер бойынша шығындар сондай-ақ шетелдік валютамен қарыз алу нәтижесінде туындайтын бағамдық айырмашылықтарды қамтиды, пайыздарды төлеу бойынша залалдарды түзету болып саналады. Пайыздарды төлеу залалдарын түзету түрінде капиталдандырылған бағамдық айырмашылық сомасы егер де қарыз жергілікті валютада алынған болатын жағдайда, Компания капиталдандырған пайыздарды төлеу сомасынан аспайды. Бағамдық айырмашылықтың кез-келген асуы пайда мен залалда көрсетіледі.

Несиелер бойынша өзге шығындар олар туындайтын кезеңдегі пайда мен залалда танылады.

Тауарлық материалдық қорлар

Тауарлық материалдық қорлар өзіндік құн мәндерінің немесе өткізудің таза құнының ең кіші мәні бойынша бағаланады. Өзіндік құнға қорларды жеткізуге және ағымдағы күйге келтіруге байланысты келтірілген шығындар кіреді. Өткізудің таза құны аяқтауға жұмсалған шығындарды және өткізуге жұмсалатын бағалау шығындарын шегергенде кәдімгі қызмет барысында қорларды өткізу құнының бағасын білдіреді. Босалқылар өндіріске жіберу, сату және де басқа босату түрлері барысында орташа өлшенген құн әдісі бойынша есепке алынады.

Сату үшін арналған ұзақ мерзімді активтер

Сату үшін арналған деп сыныпталған ұзақ мерзімді активтер (және шығарылатын активтер тобы) екі шаманың арасындағы ең кішісін қолдану арқылы бағаланады: бұған дейінгі баланстық құн және сату шығындарын шегергеннен кейінгі әділ құны. Егер де ұзақ мерзімді активтер және шығарылатын активтер тобының баланстық құны олардың өндірістік қолданысы емес, сатылуы нәтижесінде өтелетін болса, онда сондай активтер сату үшін арналған деп сыныпталады. Егер де ұзақ мерзімді активтер (немесе шығарылатын активтер тобы) өзінің қазіргі қалпында сатылса және де сатылуының ықтималдылығы жоғары болса, онда жоғарыда аталған шарт орындалды деп саналады.

Айналымнан тыс активтің сату үшін арналған деп сыныпталуы тоқталуы тиіс болған жағдайда, Компания айналымнан тыс активтердің баланстық құнына жасалынатын қажетті түзетулерді жалғасатын қызметтен пайда мен залал құрамында сыныпталу критерилерінің қанағаттандырылуы тоқтатылған кезеңде таниды. Егер де сату үшін арналған деп сыныпталуы тоқтатылған шығарылатын топ немесе айналымнан тыс активтер еншілес ұйым, бірлескен операция, бірлескен ұйым, қауымдасқын ұйым немесе қауымдасқан немесе бірлескен ұйымның иелену үлесі болып табылатын болса, онда активтердің сату үшін арналған деп сыныпталуы басталған кезеңнен бастап барлық кезеңдер үшін қаржылық есептілік түзетіледі.

Капитал

Жарғылық капитал

Жай акциялар капитал ретінде жіктеледі. Жаңа акцияларды шығаруға тікелей қатысты шығындар ұйымдарды біріктіру жағдайларынан басқа капитал түсімінің сомасынан алынған ретінде көрсетіледі. Жарғылық капиталға барлық ақшалай емес салымдарды тәуелсіз бағалаушы беру күніндегі жағдай бойынша әділ құны бойынша бағалайды.

Орналастырудың заңи тіркелуі жүзеге асырылмаған орналастырылатын жай акциялар үшін алынған қаражат қосымша төленген жарғылық капитал ретінде тіркеу сәтіне дейін танылады. Тіркелуден кейін түсімдер жарғылық капиталға ауыстырылады.

Басқа салымдар

Компания Акционермен активтерді алу, нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша алынған несиелер бойынша әділ құнға дейін түзету сияқты операцияларды және Компанияның жарғылық капиталында қосымша үлес алуға әкелмейтін Акционермен өзге де операциялар жасайды. Компания мұндай операцияларды бөлінбеген пайда арқылы көрсетеді.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(мың теңгеде)**

Басқа да бөлулер

Бөлу Компания ақшалай қаражатты немесе ақшалай емес активтерді Акционерге/соңғы Акционерге өтеусіз негізде беруді міндеттенгенде капиталдың құрамында танылады және мұндай міндеттеменің сомасы сенімді бағалануы мүмкін. Бөлу капиталдың құрамында қолдану мүмкін болатын кейінге қалдырылған салықтың кез келген әсері алынған құн бойынша танылады.

Хеджерлеу есебі

Компания әділ құнды хеджерлеудің құралы, ақша ағындарын хеджерлеу құралы немесе шетел құрылымға таза инвестицияларды хеджерлеу құралы ретінде туынды қаржылық құралдарды, орнатылған туынды қаржылық құралдарды және орнатылмаған туынды қаржылық құралдарды (валюталық тәуекел бойынша) қосқанда хеджерлеудің жеке құралдарын белгілейді. Болашақ мәмілелердің міндеттемелері бойынша валюталық тәуекелді хеджерлеу ақша ағындарын хеджерлеу құралы ретінде есепке алынады.

Компания хеджерлеу құралдары мен хеджерленетін тармақ арасындағы қатынасты олар тәуекелдерді басқару мен хеджирлеу стратегиясына байланысты танылған мезеттен бастап құжаттайды. Сонымен қоса, хеджерлеу қатынасын белгілеу барысында Компания хеджерлеу құралының тиімділігін әрдайым құжаттайды. Тиімділік хеджерлеу тәуекеліне жатқызылатын хеджерлеу тармағымен байланысты әділ құнның немесе ақша ағымының өзгеруін өтеу негізінде қарастырылады.

Ақша ағындарын хеджерлеу

Ақша ағындарын хеджерлеудің құралы ретінде белгіленген және тану шарттарын қанағаттандырған қаржылық құралдардың әділ құнының өзгеруінің тиімді үлесі басқа да жалпы табыста көрсетіледі және ақша ағындарын хеджерлеу резервінде жинақталады. Ақша ағындарын хеджерлеудің әділ құнының өзгеруінің тиімді емес бөлігі есепті кезеңнің пайда мен залалына қосылады да қаржылық шығын жолында көрсетіледі.

Басқа да жалпы табыста танылған сома пайда мен залалға әсер еткен кезеңдерде хеджерленетін тармақ хеджерленетін тармақ шығысқа шығарылатын жол бойынша пайда мен залалға сыныпталады.

Хеджерлеу есебі тоқталатын күн:

- а) Компания хеджерлеу қатынасын тоқтатқан кезде;
- ә) хеджерлеу құралының мерзімі аяқталған кезде, хеджерлеу құралы сатылған, орындалған немесе келісімшарт бұзылған кезде;
- б) қаржылық құрал ретінде танылу үшін қажетті шарттардың орындалуы тоқтатылған кезде.

Басқа да жалпы табыста жинақталған өзгерістер ықтималдылығы жоғары деп саналған мәміле нәтижелерімен бір уақытта пайда немесе залалға есептен шығарылады. Егер ықтималдылығы жоғары деп саналған мәмілені жүзеге асыру күтілмесе, басқа да жалпы табыста жинақталған сәйкес өзгертулер бірден пайда мен залалға жатқызылады.

4. ЕЛЕУЛІ ПАЙЫМДАУЛАР МЕН БАҒАЛАУДАҒЫ БЕЛГІСІЗДІК КӨЗДЕРІ

Жеке қаржылық есептілікті ХҚЕС-ке сәйкес дайындау жеке қаржылық есептілігінде есептік күндегі активтер мен міндеттемелердің алынған сомаларына, әлеуетті активтер мен міндеттемелер туралы ақпараттың ашылуына, есептік кезең бойындағы табыс пен шығынның есептілікке алынған сомаларына әсерін тигізетін пайымдауларды және субъективті бағалаулар мен жорамалдарды Компания Басшылығымен қолдануын көздейді. Осы бағалар тарихи білімге немесе маңызды факторларға негізделгеніне қарамастан, нақты нәтижелер осы субъективті бағалаулардан ерекшеленуі мүмкін.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(мың теңгеде)**

Есеп саясатын қолданған кезде пайдаланылған елеулі пайымдаулар

Компанияның есеп саясатын қолданған кездегі және жеке қаржылық есептілікте көрсетілген сомаларға елеулі әсер еткен елеулі пайымдаулардан басқа, бағалауда белгісіздік орын алған елеулі пайымдаулар төменде көрсетілген.

Бақылауды анықтау

Компания бақылайтын ұйымдар еншілес ұйымдар болып табылады. Компания еншілес ұйымды инвестиция нысанына қатысуынан кіріс өзгеруімен байланысты шығынға ұшырағанда немесе ондай кірісті алуға құқығы болса, сондай-ақ инвестициялар нысанына қатынасты ықпал өзінің билігін жүзеге асырумен кіріске иелік ету мүмкіндігі болса ғана бақылайды (6 Ескерту).

Компания Акционермен жасасқан сенімгерлікпен басқару келісімшартының негізінде «Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» Ұлттық компаниясы» АҚ еншілес ұйым ретінде таныды. Себебі, сенімгерлік келісім-шарты арқылы Акционермен Компанияға берілген кең құзірет негізінде Компания осы ұйымның қызметін жеке дара басақара алады және дивиденттерге ие бола алады.

Сонымен қатар, Компания «Қазақстан вагон жасау компаниясы» ЖШС еншілес ұйымын «ЗИКСТО» ЖШС-ға сенімгерлік басқаруға бергенімен, осы еншілес ұйымды бақылау құқығын сақтап қалды.

Нарықтық пайыздық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлемен алынған несиелер

Компания ұқсас несиелер үшін нарықтық пайыздық мөлшерлемеден төмен пайыздық мөлшерлемен Акционерден/Соңғы акционерден несиелерді алады. Бұл несиелер бастапқыда қарыз қаражатын тартумен байланысты шығындар қоса есептелген ақша қаражатының әділ құнын (амортизацияланатын құнын) көрсететін құнмен есепке алынады. Компания капитал құрамында осы несиелердің әділ құнын ұқсас мерзімдік ұзақ мерзімді мемлекеттік қазынашылық міндеттемелердің мөлшерлемелерін қолданып есептейді және несиені әділ құнына дейін түзетуді таниды (кейінге қалдырылған сәйкес салықты шегергенде). Ұқсас мерзімдер болмаған жағдайда, Компания көбірек сәйкес келетін нарықтық мөлшерлемені Компания алған несие мерзіміне экстраполяциялайды. Бастапқы танудан кейін несиелер амортизациялық құнмен тиімді пайыз мөлшерлемесі әдісі қолданылып есепке алынады.

Активтер, сатуға арналған деп сыныпталған активтер

2015 ж. желтоқсанда Қазақстан Республикасының Үкіметі «2016-2020 жж. арналған Жекешелендірудің кешенді жоспарын» (бұдан әрі - «Жоспар») бекітті және бұл жоспарды орындау мақсатында 2016 ж. ақпан айында Компания Басшылығы сатылатын еншілес ұйымдар, қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындар тізімін бекітті. ХҚЕС 5 «Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер және тоқтатылған қызмет» активті сату бойынша басшылықтың жоғары ықтималдылықпен шешімді қабылдауды талап етеді. Есепті күнгі жағдай бойынша, Компания басшылығы жоспардың іске асыру мәртебесін қарады және ХҚЕС 5 өлшемдерге сай белгілі бір инвестицияларды сатуға арналған ретінде жіктеді (Ескерту 15).

Ақша қаражаттарын өндіретін бірлікті анықтау

Компания құнсыздануды тестілеу үшін барлық сегменттерді ақша қаражатын қозғалысқа келтіретін бір бірлік ретінде қарастырды. Себебі ағымдағы операциялық моделінде ақша қаражаттарының әрбір сегменті жеткілікті дәрежеде тәуелсіз болып табылмайды. Теміржол инфрақұрылымы біртұтас болып табылады және жүк және жолаушылар көлігі қызметіне бөлінбейді, сондықтан да жүк және жолаушылар бағыты бойынша алынған ақша ағындарының инфрақұрылымын жүк және жолаушылар бағытына объективті түрде бөлуге болмайды. Жүктерді тасымалдау, сондай-ақ кросс-субсидиялауға жолаушылар тасымалының қажеттілігі тарифтерінің реттеу ерекшеліктерін ескере отырып, темір жол инфрақұрылымы тиісінше, тәуелсіз ақша ағындарын қозғалысқа келтірмейді, сол себепті құнсыздануға өткізілген тестте Компания ақша қаражатын қозғалысқа келтіретін, бір бірлік ретінде қарастырылады.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(мың теңгеде)

Қазақстан Республикасы Үкіметі Компанияның түпкілікті Акционері бола тұрып, Компанияның жекешелендіру процессіне қатысатын компаниялардың тізімін бекітті, жекешелендірудің нәтижесінде компанияның бизнес өкілдерімен өзара әрекет етудің жаңа жүйесін құрады. Компанияның қайта құрылу үдерісінің аяқталмағанынан, бұл ықтимал оқиғаларды осы жылдың құнсыздануын тестілеу барысында есепке алмаған. Келесі өзгерістер тудырушы бірліктер ретінде танылып Компания активтерінің баланстық құнына ықпал етуі мүмкін.

Бағалаулардағы белгісіздіктің негізгі көздері

Төменде есептің кезеңнің соңына болашаққа қатысты негізгі пайымдалау және бағалаудағы белгісіздіктің басқа негізгі көздері көрсетілген. Бұлардың келесі есепті жылы актив мен міндеттемелердің баланстық құнына елеулі әсер етуінің ықтималдылығы жоғары.

Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің құнсыздануы

Компания әрбір есептік күніне активтердің баланстық құнының құнсыздану индикаторларының бар болуына тексеру жүргізеді.

Активтің құнсыздануының индикаторларының болуын анықтау қайта құрылымдау процессіндегі өзгерістер, теміржол индустриясының өсуі, болжамдық ақша ағындары, болашақта қаржыландырудың қолжетімділігінің өзгеруі; технологиялық жағынан ескіруі, қызмет көрсетудің тоқтатылуы, орын ауыстыруға жұмсалатын ағымдағы шығындар мен құнсызданудың бар екендігін көрсететін жағдайлардың басқа да өзгерістері сияқты көптеген факторларға негізделеді.

Егер мұндай индикаторлар бар болса, активтің өтелетін құны бағаланады және активтің баланстық құнымен салыстырылады. Құнсыздану баланстық құны активтің өтелетін құнынан артық болған жағдайда танылады. Өтелетін құн екі мәнді: өткізу шығынын шегергендегі активтің әділ құны мен пайдалану құнының ең үлкені ретінде белгіленеді. Пайдалану құнын бағалау кезінде есептік келешектегі ақша ағындары, басшылықтың пікірінше, ақшаның уақытша құнының ағымдық нарықтық бағасын және активтерге тән тәуекелдерді көрсететін олардың ағымдық құнына дейін дисконтталады, құн капиталдың безбелденген орташа құны негізінде (түзетілген WACC мөлшерлемесі) Өтелетін бағалау құнындағы өзгеріс құнсыздануға немесе оның болашақ кезеңдерде қалпына келуіне әкелуі мүмкін.

Құнсыздану индикаторлары бар болғандықтан Компания жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың құнсыздануына тестті 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жүргізді.

Бұдан басқа, қолдағы ең жақсы қол жетімді дәлелдерді қолдана отырып ақша ағымын бағалауда операциялық және қаржылық факторларды, сонымен бірге көптеген субъективті факторлар есепке алынған.

Тарихи қалыптасқан ақпарат және жоспарланған сұраныс көлемдері негізінде тестілеуде қолданылған операциялық жорамалдар тасымалдаудың ең ықтимал көлемін, сонымен бірге транзит көлемін көрсетеді.

Қаржылық пайымдаулар тарифтің болжамды деңгейімен, өсуімен, берілетін жеңілдіктер және де теңгенің Швейцар франкіне шаққандағы болжамды бағам өзгеруімен байланысты елеулі бағалаулардан тұрады. Есептеуде қолданылған негізгі ұзақ мерзімді жорамалдарға жүк және жолаушылар тасымалы бойынша тарифтердің жыл сайынғы 4%-ға өсуі және дисконттаудың салыққа дейінгі мөлшерлемесі 11.8% екендігі жатады. Осы жорамалдар шынайы жағдайларда көрсетілген.

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қолдану бағалығын есептеу нәтижесінде жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың құнсыздануы анықталған жоқ. Сонымен қатар, қолдану бағалығы келесі жорамалдарға сезімтал:

- транзиттік қатынастағы жүк тасымалы көлемі;
- транзиттік қатынастағы жүк тасымалы бойынша табыстылық мөлшерлемесі;
- активтерді қалпында ұстап тұру мен алмастырудың капиталдық шығындарының көлемі;
- дисконттау мөлшерлемесі (WACC);

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(мың теңгеде)**

Мемлекеттегі экономиканың жалпы тенденциясымен, инфляция деңгейіне қатысты тарифтің жеткіліксіз индексациялануымен, теңгенің басқа шетел валюталарына қатысты құбылмалылығымен байланысты жүк тасымалындағы жоспарлы өсу темпінің жағымсыз өзгеруі, және де факторлардағы болашақтағы басқа да жағымсыз өзгерістер осы жағдайлар орын алған кезеңде құнсызданудан елеулі залалдарға алып келуі мүмкін.

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың және материалдық емес активтердің тозуы

Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың және материалдық емес активтердің тозуы активтердің пайдалы қызмет етуі мерзімі ішінде төте сызықты әдісі негізінде есептеледі. Компания өзінің активтерінің, соның ішінде жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтардың ірі объектілерінің пайдалы қызмет мерзімдерін белгілейді. Пайдалы қызмет етудің болжамды мерзімдерімен, тарату құнымен байланысты бағалаулар, сондай-ақ тозуды есептеу әдістері әрбір есептік күнге қайта қаралады және қажет болған жағдайда түзетіледі. Кез келген түзетулер есептік бағалаулардағы өзгеріс ретінде перспективті ескеріледі. Активтердің пайдалы қызмет етуі мерзімі мен тарату құнын бағалау күтіліп отырған пайдалануға, жөндеу және қолдау жөніндегі бағдарламаларға, қызмет көлеміне, технологияларды жетілдіруге және қызметтің өзге де шарттарына тәуелді болады. Осы өзгерістердің нәтижесінде тозу құны өткен жылдары көрсетілген сомалардан елеулі өзгеше болуы мүмкін.

Компания пайдаланатын бағаланған пайдалы қызмет көрсету мерзімі төменде көрсетілген (жылдарда):

Ғимараттар мен құрылыстар	10-140
Теміржол жолдарының инфрақұрылымы	5-100
Машиналар мен жабдықтар	3-35
Көлік	4-40
Басқасы	2-50
Материалды емес активтер	1-10

Салық салу

Қазақстандық түрлі заңнамалық актілер мен нормалар әр уақытта түсінікті жазылмайды. Жергілікті, өңірлік және республикалық салық органдары арасындағы пікірлердің алшақтауы мүмкін. Бұл ретте салық органдары қосымша салықтарды жеке есептеген жағдайда, айыппұлдар мен өсімақылардың қолданыстағы мөлшерлері елеулі мөлшерде белгіленген: айыппұлдың мөлшері жете есептелген салықтың сомасының 50%-ын және өсімақының мөлшері уақытылы төленбеген салықтың 11.25%-12.81% -ын құрайды. Нәтижесінде айыппұлдар мен өсімақылар жете есептелген салықтардың сомасынан асып кетуі мүмкін.

Жоғарыда көрсетілген белгісіздікке байланысты салықтардың, айыппұл санкциялары мен өсімақылардың әлеуетті сомасы бүгінгі уақыт бойынша шығындарға жатқызылған және 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша есептелген сомадан асып кетуі мүмкін. Бағалау мен нақты төленген сомалар арасындағы айырмашылықтар, егер мұндайлар туындайтын болса, келешектегі кезеңдерде Компанияның пайдасына елеулі әсер етуі мүмкін.

Бизнес-модельді бағалау

Қаржылық активтердің сыныпталуы мен бағалануы келісім-шартпен қарастырылған ақша ағындарының тек қана қарыздың негізгі сомасын өтеуіне және өтелмеген бөлігіне қатысты пайыздарды өтеуіне арналған төлемдерге жатуына байланысты және де бизнес-модельдің мақсатына байланысты.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(мың теңгеде)

Несиелік тәуекелдің айтарлықтай өсуі

Жоғарыда көрсетілгендей, Компания қаржылық құралдар бойынша залалдарға бағалық резервті 1-ші кезеңдегі активтер үшін 12-айлық күтілетін несиелік залал көлемінде, 2 және 3 кезеңдер үшін активтердің бүкіл мерзімі үшін күтілетін несиелік залал көлемінде құрады. Актив 2-ші кезеңге оның несиелік тәуекелі бастапқы танылған кезге қарағанда айтарлықтай деңгейде өскен кезде ауысады. ХҚЕС (IFRS) 9-да несиелік тәуекелдің айтарлықтай өсуі бойынша анықтама берілмеген. Активтің несиелік тәуекелі айтарлықтай өскендігін бағалау кезінде Компания сапалық және сандық негізделген және дәлелденген ақпаратты ескереді.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(мың теңгеде)**

5. ЖЫЛЖЫМАЙТЫН МҮЛІК, ҮЙЛЕР МЕН ЖАБДЫҚТАР

	Теміржолдардың инфрақұрылымы	Ғимараттар мен құрылыстар	Машиналар мен жабдықтар	Көлік	Жер	Басқалар	Аяқталмаған капиталдық құрылыс	Жымытығы
2017 ж. 1 қаңтарына баланстық құн	987,697,412	54,916,192	205,951,745	25,562,469	1,050,000	7,622,776	242,999,668	1,525,800,262
Сатып алу	2,316,150	15,474	152,876	-	8,697	3,704	187,379,865	189,876,766
Шығу	(103,417)	(127,674)	(573,280)	(93,739)	(26,370)	(286,087)	-	(1,210,567)
Тозу бойынша шығын	(24,710,903)	(4,778,304)	(20,721,553)	(2,956,614)	-	(1,288,551)	-	(54,455,925)
Шығу бойынша тозу	90,901	119,504	570,768	93,538	-	285,625	-	1,160,336
(Құнсыздану)/құнсыздануды қалпына келтіру	(30,701)	19,304	14,024	64,753	-	(2,059)	(787,380)	(722,059)
Еңшілес ұйымдардың жарғылық капиталына жарна	-	(678,416)	(79,808)	(24,786)	(77,193)	(8,226)	-	(868,429)
Басқа да қозғалыстар, аударулар мен қайта топтаулар	55,079,504	174,775,587	37,166,881	1,781,336	-	2,018,767	(274,163,251)	(3,341,176)
2017 ж. 31 желтоқсанына баланстық құн	1,020,338,946	224,261,667	222,481,653	24,426,957	955,134	8,345,949	155,428,902	1,656,239,208
Бастапқы құны	1,211,649,801	255,411,331	348,730,832	53,135,744	955,134	16,058,008	164,080,050	2,050,020,900
Жинақталған тозу мен құнсыздану	(191,310,855)	(31,149,664)	(126,249,179)	(28,708,787)	-	(7,712,059)	(8,651,148)	(393,781,692)
2018 ж. 1 қаңтарына баланстық құн	1,020,338,946	224,261,667	222,481,653	24,426,957	955,134	8,345,949	155,428,902	1,656,239,208
Сатып алу	56,469	82,631	8,014	770	365	257	147,395,330	147,543,836
Еңшілес ұйымдарды ликвидациялау кезінде активтерді сатып алу (6 Ескерту)	-	6,431,346	555,847	18,471	6,697	50,187	-	7,062,548
Шығу	(975,517)	(533,595)	(977,519)	(58,489)	(2,778)	(177,232)	-	(2,725,130)
Тозу бойынша шығын	(34,573,695)	(3,393,884)	(23,254,009)	(2,802,473)	-	(1,398,784)	-	(65,422,845)
Шығу бойынша тозу	666,464	311,153	907,212	58,489	-	176,808	-	2,120,126
(Құнсыздану)/құнсыздануды қалпына келтіру	14,307	17,611	(20,648)	(231,951)	-	(6,540)	215,019	(12,202)
Еңшілес ұйымдардың жарғылық капиталына жарна	-	(206,049)	(676,670)	(13,454)	(3,070)	(42,516)	(10,614)	(952,373)
Басқа да ұзақ мерзімді активтерге аударымдар	-	(9,336,824)	(2,372,996)	-	-	(13,256)	-	(11,723,076)
Басқа да қозғалыстар, аударулар мен қайта топтаулар	139,722,245	(15,114,724)	17,381,524	(242,988)	-	440,384	(143,919,477)	(1,733,036)
2018 ж. 31 желтоқсанына баланстық құн	1,125,249,219	202,519,332	214,032,408	21,155,332	956,348	7,375,257	159,109,160	1,730,397,056
Бастапқы құны	1,348,645,062	232,655,321	361,077,339	52,335,648	956,348	16,266,369	167,545,289	2,179,481,376
Жинақталған тозу мен құнсыздану	(223,395,843)	(30,135,989)	(147,044,931)	(31,180,316)	-	(8,891,112)	(8,436,129)	(449,084,320)

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(мың теңгеде)

2017 ж. Компания соңғы акционерден/Акционерден жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарды 2,322,567 мың теңге сомасына алып, оларды капиталдағы өзгерістер жөніндегі жеке есепте жарғылық капиталға салған жарна және басқа да жарналар ретінде көрсетті (16 Ескерту).

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша аяқталмаған құрылыс, негізінен, 21,081,739 мың теңге сомасына (2017 ж.: 70,829,526 мың теңге сомасына) «Жезқазған - Бейнеу» және «Арқалық - Шұбаркөл» теміржол желілерін салу жобасы бойынша шығындардан, 43,361,661 мың теңге сомасына (2017 ж.: 35,293,745 мың теңге сомасына) Құрық портында сал кешенін салу бойынша шығындардан және 43,966,111 мың теңге сомасына (2017 ж.: 31,286,106 мың теңге) Астана ст. теміржол торабын дамыту бойынша шығындардан, соның ішінде вокзал кешенін салу шығындарынан тұрады.

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның белгілі несиелер бойынша кепілдікті қамтамасыз ететін жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтары болған жоқ.

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның толық амортизацияланған жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтарының бастапқы құны, тиісінше, 251,749,637 мың теңгені және 225,439,307 мың теңгені құрады.

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін алынған несиелер бойынша капиталға айналатын шығындар сомасы 2,406,889 мың теңге және 2,342,001 мың теңгені құрады. 2018 және 2017 жж. капиталға айналдыру мөлшерлемесі 5.58%-дан 8.63%-ға дейін аралықты құрайды.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгеде)

6. ЕНШІЛЕС ҰЙЫМДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР

Аты	Негізгі қызметі	Орналасқан емлекеті	2018 ж. 31 желтоқсан		2017 ж. 31 желтоқсан	
			Баланстық құны	Иелену үлесі	Баланстық құны	Иелену үлесі
«Жолаушылар тасымалы» АҚ	Жолаушыларды тасымалдау	Қазақстан	112,016,721	100%	110,854,279	100%
«ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ	Локомотив тартқыш қызметтерін көрсету мен жүк тасымалы	Қазақстан	109,169,385	100%	65,833,774	100%
«Қазтеміртранс» АҚ	Жүк вагондарын пайдалану	Қазақстан	61,137,421	100%	61,175,767	100%
«KTZ Express» АҚ	Мультимодальды тасымалдау	Қазақстан	51,256,100	100%	48,408,102	100%
«Ақтау халықаралық теңіз сауда порты»	Жүкті тиеу мен босату	Қазақстан	26,233,840	100%	26,233,840	100%
«Ұлттық компаниясы» АҚ ³	Жүк тасымалы	Қазақстан	16,225,461	100%	16,993,514	100%
«Ремлокомотив» АҚ	Жылжымалы құрамды шығару	Қазақстан	10,641,647	100%	10,441,539	100%
«Қанкор» жөндеу корпорациясы» ЖШС	Машина салу өнімдерін дайындау	Қазақстан	8,208,643	100%	8,173,093	100%
«Теміржолсу» АҚ	Коммуналдық қызметтер	Қазақстан	3,106,283	51%	3,106,283	51%
«Транстелеком» АҚ	Байланыс қызметтері	Қазақстан				
	«ҚТЖ» ҰҚ» АҚ тобының компанияларының қызметі мен жобаларын қаржыландыру мақсатында облигациялардың эмиссиясын жүзеге асыру	Ресей Федерациясы	435,030	62.16%	435,030	62.16%
«ҚТЖ Финанс» ЖШҚ	Күзет қызметтері	Қазақстан	176,944	100%	176,944	100%
«Әскерилендірілген теміржол күзеті» АҚ	Су кемелеріне қызмет көрсету	Қазақстан	1,641	100%	1,641	100%
«Порт-Курык» ЖШС	Вокзалдың қызметін қамтамасыз ету	Қазақстан	-	-	14,153,746	100%
«Вокзал-сервис» АҚ	Кадрларды оқыту, қайта оқыту және	Қазақстан	-	-	11,221,726	100%
«М.Тынышпаев атындағы Қазақ көлік және коммуникациялар академиясы» АҚ	квалификациясын жоғарлату	Қазақстан	-	-		
			398,609,116		377,209,278	

³ 2013 жылдың қарашасында Акционер «Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» Ұлттық компаниясы» АҚ-ның 100% акциясын Компанияның сенімді басқаруына берді. «Ақтау халықаралық теңіз сауда порты» Ұлттық компаниясы» АҚ Компанияның еншілес ұйымы болып табылады, бірақ заңды түрде акцияларын иеленбейді.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгеде)

2018 ж. ішінде Компания еншілес ұйымы «М. Тынышпаев атындағы Қазақ көлік және коммуникациялар академиясы» АҚ-ның 100% акциялар пакетін үшінші жаққа 10,251,000 мың теңге бағасымен сатты. Сату нәтижесінде Компания осы елеулі қызмет түрі болып табылмайтын еншілес ұйымы алдындағы бақылауын жоғалтып, сату нәтижесін 970,726 мың теңге көлемінде еншілес ұйымға инвестициялардың шығуынан залал құрамында таныды.

2018 ж. 7 қарашада «Вокзал-сервис» АҚ еншілес ұйымының қызметі ликвидациялау нәтижесінде тоқтатылды. Компания еншілес ұйымға инвестициялардың шығуынан залал құрамында 6,897,153 мың теңге көлемінде еншілес ұйымдарға инвестициялардың есептен шығарылуы мен 7,062,548 мың теңге көлемінде Компанияға берілген жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар (5 Ескерту), 194,045 мың теңге көлемінде ақша қаражаттары мен тауарлы-материалдық қорлар арасында айырмашылықты таныды.

2018 ж. сәуірде «Транстелеком» АҚ-ның 26 % азайту 1 акцияны сату туралы келісім-шарт жасалды. Сәйкесінше, 3,230,533 мың теңге көлемінде «Транстелеком» АҚ-ның капиталындағы иелену үлесі сату үшін арналған ұзақ мерзімді активтер құрамына сыныпталды (15 Ескерту).

2018 ж. ішінде Компания «Қамкор» жөндеу корпорациясы» ЖШС еншілес ұйымына 2,262,000 мың теңге көлемінде пайыссыз қайтарылатын қаржылық көмекті берді (2017 ж.: «KTZ Express» АҚ мен «Қамкор» жөндеу корпорациясы» ЖШС еншілес ұйымдарына 25,516,721 мың теңге көлемінде) (8 Ескерту) және әділ құнына дейінгі түзетуді 50,028 мың теңге (2017 ж.: 620,081 мың теңге) сомасындағы кейінге қалдырылған салықты есептемегенде 250,136 мың теңге (2017ж.: 3,104,004 мың теңге) көлемінде таныды.

2018 ж. ішінде Компания «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ және «Қазтеміртранс» АҚ еншілес ұйымдарына жалпы сомасы 110,643,620 мың теңге көлемінде несиелерді берді (8 Ескерту).

Компания 2018 ж. ішінде келесідей ұйымдардың жарғылық капиталын ұлғайтты/төмендетті:

- ақша қаражаттарымен 2,500,000 мың теңге көлемінде «KTZ Express» АҚ-ның (2017 ж.: ұзақ мерзімді активтермен 5,514,684 мың теңге);
- ақша қаражаттарымен 41,036,570 мың теңге көлемінде (2017 ж.: 14,144,625 мың теңге) және ұзақ мерзімді активтермен 2,185,400 мың теңге көлемінде (2017 ж. 1,639,710 мың теңге) «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ-ның;
- ұзақ мерзімді активтермен 35,550 мың теңге көлемінде (2017 ж.: нөл теңге) «Теміржолсу» АҚ-ның;
- 2017 ж. ішінде ұзақ мерзімді активтермен 70,500 мың теңге көлемінде «Әскерилендірілген теміржол күзеті» АҚ-ның;
- 2017 ж. ақша қаражаттарымен 435,030 мың теңге көлемінде «ҚТЖ Финанс» ЖШҚ-ның.

2018 ж. ішінде Компания «Ремлокомотив» АҚ еншілес ұйымынан 8,200,000 мың теңге көлемінде пайыссыз қайтарылатын қаржылық көмекті алды (2017 ж.: «Ремлокомотив» АҚ мен «Қазтеміртранс» АҚ еншілес ұйымдарынан 10,275,000 мың теңге көлемінде) және әділ құнына дейін түзетуді 960,066 мың теңге (2017 ж.: 897,109 мың теңге) сомасындағы кейінге қалдырылған салықты есептемегенде 192,013 мың теңге (2017 ж.: 179,423 мың теңге) көлемінде таныды.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгеде)

7. ҚАУЫМДАСҚАН ЖӘНЕ БІРЛЕСКЕН ҰЙЫМДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР

Қауымдасқан және бірлескен ұйымдардың атауы	Негізгі қызметі	2018 ж. 31 желтоқсан		2017 ж. 31 желтоқсан	
		Құны	Иелік үлесі, %	Құны	Иелік үлесі, %
«Досжан теміржолы» АҚ	Шар-Өскемен ст. жаңа теміржол желісін құрастыру мен пайдалану	5,458,000	46.02%	5,458,000	46.02%
Logistic System Management B.V.	Көлік-экспедициялық қызметтер, жылжымалы құрамды жүргізу, терминалдық қызмет көрсету	3,667,887	50%	3,667,887	50%
«Еуразиялық теміржол бірлестігі -Бірлескен транспорттық-логистикалық компаниясы» АҚ	Ішкі және халықаралық қатынаста жүктреді тасымалдау бойынша транспорттық-экспедиторлық қызмет көрсетуді ұйымдастыру	155,695	33.33%	-	-
Инвестициялардың құнсыздану резерві		9,281,582		9,125,887	
		(5,458,000)		(5,458,000)	
		3,823,582		3,667,887	

2018 ж. сәуірде «Бірлескен транспорттық-логистикалық компаниясы» АҚ («БТЛК» АҚ) қайта құрылды. Нәтижесінде «Еуразиялық теміржол бірлестігі -Бірлескен транспорттық-логистикалық компаниясы» АҚ-ы («ЕТБ БТЛК» АҚ) бөліп шығарылды. Бөліп шығарылған ұйымның жарғылық капиталы бірдей көлемде Компания, «Ресей теміржолдары» БАҚ және «Белорусь теміржолы» арасында бөлінген. Сонымен, «БТЛК» АҚ-дағы Компанияның 0.08% иелену үлесі 33.33% «ЕТБ БТЛК» АҚ-дағы үлеске айналды. Нәтижесінде басқа да ұзақ мерзімді активтердегі инвестициялар бірлескен ұйымдарға инвестицияларға аударылды.

8. БЕРІЛГЕН НЕСИЕЛЕР

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан
Қысқа мерзімді несиелер:		
«Қамқор» жөндеу корпорациясы» ЖШС	2,081,660	-
«KTZ Express» АҚ	-	5,332,790
Басқасы	124,313	150,966
Шегеру: құнсыздану бойынша резерв	(127,418)	-
Қысқа мерзімді несиелер жиынтығы	2,078,555	5,483,756
Ұзақ мерзімді несиелер:		
«Қазтеміртранс» АҚ	517,385,075	428,963,279
«КТЖ-Жүк тасымалы» АҚ	188,013,337	84,301,650
«KTZ Express» АҚ	87,667,815	98,687,259
«Жолаушылар тасымалы» АҚ	37,240,775	38,630,272
Шегеру: құнсыздану бойынша резерв	(1,887,043)	-
Ұзақ мерзімді несиелер жиынтығы	828,419,959	650,582,460
Берілген несиелер жиынтығы	830,498,514	656,066,216
Құнсыздану бойынша резервті шегергеннен кейінгі несиелердің ағымдағы бөлігі	22,610,956	11,742,071
Құнсыздану бойынша резервті шегергеннен кейінгі несиелердің ұзақ мерзімді бөлігі	807,887,558	644,324,145
	830,498,514	656,066,216

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгеде)

Қаржылық көмек

2018 ж. ішінде Компания «Қамқор» Жөндеу корпорациясы» ЖШС еншілес ұйымына айналым капиталын қаржыландыру мақсатында 2,262,000 мың теңге көлемінде пайызсыз қайтарылатын қаржылық көмекті бір жылдық мерзімге берді (2017 ж.: «KTZ Express» АҚ мен «Қамқор» Жөндеу корпорациясы» ЖШС еншілес ұйымдарына 25,516,721 мың теңге көлемінде). Пайызсыз қаржылық көмекті есепке алу кезінде Компания әділ құнына дейінгі түзетуді 50,028 мың теңге (2017 ж.: 620,801 мың теңге) сомасындағы кейінге қалдырылған салықты есептемегенде 250,136 мың теңге (2017 ж.: 3,104,004 мың теңге) көлемінде таныды (Ескерту 6). Қаржылық көмектің әділ құнын есептеу мақсатында Компания 12.2 %-дан 12.6 %-ға (2017 ж.: 13.9%-дан 15.2%-ға) дейінгі аралықтағы эффективті пайыздық мөлшерлемені қолданды. Осы пайыздық мөлшерлемелер ұқсас несиелердің нарықтық мөлшерлемелеріне сәйкес келеді.

Несиелер

2018 ж. қыркүйек пен желтоқсанда Компания облигациялар (9.25%-дық) мен еурооблигацияларды (3.25%-дық) шығарудан түскен ақша қаражаттарының есебінен «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ еншілес ұйымына 25,840,006 мың теңге және 62,955,826 мың теңге көлемінде несиелерді берді. Несиелердің негізгі қарызы 2024 ж. қарашада және 2023 ж. желтоқсанда өтеледі. Несиелердің сыйақы мөлшерлемелері, сәйкесінше, 9.25% бен 3.25%-ды құрайды.

2018 ж. қыркүйекте Компания облигацияларды (9.25%-дық) шығарудан түскен ақша қаражаттарының есебінен «Қазтеміртранс» АҚ еншілес ұйымына 21,848,328 мың теңге көлемінде несиені берді. Несиенің негізгі қарызы 2024 ж. қарашада өтеледі және де несиенің сыйақы мөлшерлемесі 9.25%-ды құрайды.

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша барлық несиелер теңгеде берілген. Алайда, «KTZ Express» АҚ, «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ және «Қазтеміртранс» АҚ еншілес ұйымдарына берілген кейбір ұзақ мерзімді несиелер шетел валютасының өзгеруіне индекстелген.

9. БАСҚА ДА ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар үшін төленген аванстар	14,450,410	27,020,494
Қызметкерлерге тұрғын үй қарызы	3,206,119	3,564,536
Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржылық активтер	283,938	-
Басқалары	13,006,548	2,620,649
	30,947,015	33,205,679
Шегеру: жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар үшін жеткізушіге төленген алдын ала төлем бойынша резерв	(1,520,795)	(1,201,920)
Шегеру: Амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын қаржылық активтер бойынша резерв	(88,913)	-
	29,337,307	32,003,759

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар үшін төленген алдын ала төлемдер негізінен «Жезқазған - Бейнеу» және «Арқалық - Шұбаркөл» теміржол желілерін салуға 588,131 мың теңге көлемінде берілген алдын ала төлемдерден (2017 ж. 31 желтоқсан: 902,528 мың теңге), Құрық портындағы паромдық кешенін салуға және әмбебап жүк-жолаушылар паромдарын пайдалануға 10,976,482 мың. теңге көлемінде (2017 ж. 31 желтоқсан: 22,276,150 мың теңге) берілген алдын ала төлемдерден тұрады.

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқалардың құрамына болашақта еншілес ұйымдардың жарғылық капиталына жарна ретінде салынатын ұзақ мерзімді активтер 12,013,113 мың теңге көлемінде көрсетілген (2017 ж. нөл теңге).

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгеде)

10. АҚША ҚАРАЖАТЫ МЕН ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан
Банктің ағымдық шотындағы ақша, теңгеде	18,068,922	20,551,181
Қысқа мерзімді банктік салымдар, теңгеде	15,109,612	4,265,393
Банктің ағымдық шотындағы ақша, АҚШ долларында	78,496	124,122
Банктің ағымдық шотындағы ақша, басқа валюталарда	2,655	63,534
Кассадағы қолма-қол ақша	2,400	1,323
	33,262,085	25,005,553
Шегеру: ақша қаражаттары бойынша күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв	(4,210)	-
	33,257,875	25,005,553

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ағымдағы шоттардағы ақша қаражатының орташа безбенделген пайыз мөлшерлемесі теңгеде 1.28%-ды құрады (2017 ж.: теңгеде 1.57% және ресей рубілінде 3%).

Теңгеде және валютада салынатын қысқа мерзімді депозиттер Компанияның ақша қаражатына деген қажеттілігіне байланысты түрлі мерзімге, үш айға дейін салынады. 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қысқа мерзімді банктік салымдар бойынша орташа безбенделген пайыз мөлшерлемесі теңгеде 7.50%-ды құрады (2017 ж.: 7.93%-ды құрады).

11. САУДА ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан
Байланысты тараптардың сауда дебиторлық берешегі	25,877,175	32,290,018
Үшінші тараптардың сауда дебиторлық берешегі	633,800	6,798,682
	26,510,975	39,088,700
Шегеру: күмәнді сауда берешегі бойынша резерв	(15,534)	(11,758,737)
	26,495,441	27,329,963

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жеті үшінші тарапты дебиторларға Компанияның сауда дебиторлық берешегінің 33.85%-ы жатты (2017 ж. 31 желтоқсан: жеті дебиторға - 50%).

2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша күмәнді сауда берешек бойынша резерв құрамына Компанияның еншілес ұйымы «Теміржолсу» АҚ-ның резерві 5,341,940 мың теңге көлемінде кірді.

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сауда дебиторлық берешек, негізінен, теңгеде берілген.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгеде)

Көрсетілген қызмет үшін орташа төлем мерзімі 30 күнді құрайды. Осы кезең кезінде өтелмеген сауда дебиторлық берешек бойынша пайыздар есептелмейді.

2018 ж. 31 желтоқсан	Жиынтығы	Мерзімі өтпеген	Мерзімі өткен		
			90 күнге дейін	90 күннен 120 күнге дейін	120 күннен астам
Жалпы					
баланстық құны	26,510,975	26,311,803	149,767	25,418	23,987
Күтілетін несие залалдары (%)		0.33% дейін	1.65% - 6.03%	11.39%	20.38% - 100%
Күтілетін несие залалдары бойынша резерв	(15,534)	(1,420)	(5,687)	(2,894)	(5,533)
Баланстық құны	26,495,441	26,310,383	144,080	22,524	18,454

2018 ж. 1 қаңтар	Жиынтығы	Мерзімі өтпеген	Мерзімі өткен		
			90 күнге дейін	90 күннен 120 күнге дейін	120 күннен астам
Жалпы					
баланстық құны	39,088,700	27,274,292	54,288	229	11,759,891
Күтілетін несие залалдары (%)		0.20% дейін	1.33% - 4.47%	7.28%	12.69% - 100%
Құнсыздану бойынша қайта қаралған резерв	(11,685,597)*	(612)	(504)	(17)	(11,684,464)
Баланстық құны	27,403,103	27,273,680	53,784	212	75,427

Сауда дебиторлық берешек бойынша күтілетін несие залалдарының қозғалысы келесі түрде көрсетілген:

	2018 ж.	2017 ж.
Жыл басына ХҚЕС (IAS) 39-ға сәйкес күмәнді дебиторлық берешек бойынша резерв	11,758,737	11,786,768
ХҚЕС (IFRS) 9-ды алғаш қолданумен байланыста түзетулер	(11,724,142)	-
ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес дебиторлық берешек бойынша күтілетін несиелік залалдар бойынша қайта қаралған резерв	34,595	11,786,768
Жыл ішінде есептелгені/(қалпына келтірілгені)	682,999	(12,741)
Құрылған резерв арқасында жыл ішінде есептен шығарылғаны	(702,060)	(15,290)
Жыл соңына ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес дебиторлық берешек бойынша күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв	15,534	11,758,737

12. ТАУАРЛЫҚ МАТЕРИАЛДЫҚ ҚОРЛАР

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан
Жолдың үстіңгі құрылысы материалдары	6,270,881	5,569,411
Шикізат пен материалдар	3,903,199	4,165,421
Отын және жанар-жағармай материалдары	815,784	842,602
Қосалқы бөлшектер	294,015	247,445
Құрылыс материалдары	142,892	145,222
Басқасы	326,428	294,718
	11,753,199	11,264,819
Шегеру: тауарлы материалды қорлар бойынша резерв	(23,704)	(33,685)
	11,729,495	11,231,134

* Компания ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес дебиторлық берешектің жалпы баланстық құнын тікелей 11,651,002 мың теңге сомасында төмендетті (дебиторлық берешектің жалпы баланстық құнын бұған дейін құрылған резерв негізінде есептен шығарды). Компанияда резерв құрамында көрсетілген берешектің өтелуі бойынша негізделген болжамдар жоқ.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгеде)

13. БАСҚА ДА АҒЫМДАҒЫ ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІ

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа да қаржылық активтер В+(В1) - дан В-(В3) рейтингісі бар несиелік мекемелерге 225,657 мың теңге сомасында теңге қаражатымен (2017 ж.: 209,194 мың теңге көлемінде теңгемен және 13,065,771 мың теңге көлемінде АҚШ долларымен) салынды. 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша орташа безбенделген пайыздық қойылым теңгеде 10%-ды құрады (2017 ж.: теңгеде 11.5%-ды және АҚШ долларында 3.5%-ды құрады).

14. БАСҚА ДА АҒЫМДАҒЫ АКТИВТЕР

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан
Басқа да салықтар бойынша алдын-ала төлем	25,568,716	19,482,458
Талаптар, өсімпұлдар және айыппұлдар	32,929	5,403,131
Басқалары	7,971,272	2,652,040
	33,572,917	27,537,629

15. САТУ ҮШІН АРНАЛҒАН ЖӘНЕ АКЦИОНЕРДІҢ ПАЙДАСЫНА БӨЛУ РЕТІНДЕ СЫНЫПТАЛҒАН АКТИВТЕР

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан (қайта есептелген)
«Транстелеком» АҚ еншілес ұйымына инвестициялар	3,230,533	3,230,533
Акционердің пайдасына актив (31 Ескерту)	281,730	289,730
	3,512,263	3,520,263

Жекешелендірудің 2016-2020 жж. арналған кешенді жоспары Қазақстан Республикасының Үкіметімен 2015 ж. желтоқсанда бекітілді. Компания басшылығымен жеке инвесторларға сатуға арналған еншілес, қауымдасқан және бірлескен ұйымдардың тізімі бекітілді. 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сыныпталу шарттарына сай келетін еншілес ұйымдар мен бірлескен ұйымдарға инвестициялар сату үшін арналған ұзақ мерзімді активтер ретінде сыныпталды.

2018 ж. сәуірде «Транстелеком» АҚ-ның 26% азайту 1 акцияны сату туралы келісім-шарт жасалды. Сәйкесінше, 2018 және 2017 жж. желтоқсандағы жағдай бойынша «Транстелеком» АҚ еншілес ұйымына инвестициялардың сатылуға тиесілі бөлігі сату үшін арналған ұзақ мерзімді активтер құрамына сыныпталды. Басшылық мәміле есептік күннен кейін 12 ай ішінде аяқталады деп күтілуде.

16. КАПИТАЛ

	Шығаруға жарияланған акциялардың саны	Шығарылған акциялардың саны	Жарғылық капитал	Қосымша төленген капитал
2017 ж. 1 қаңтардағы жағдай бойынша	502,040,458	496,063,720	993,460,480	-
Орналастырылған акциялар	-	93,852	69,174,567	-
2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	502,040,458	496,157,572	1,062,635,047	-
Орналастырылған акциялар	-	290,037	-	290,037
2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	502,040,458	496,447,609	1,062,635,047	290,037

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(мың теңгеде)**

Компанияның жарғылық капиталы ақшалай қаражатқа, акция үлесі немесе жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар объектілеріне айырбастап, акцияларды шығару арқылы қалыптастырылған. Акционер дивидендтер алуға құқылы, Компанияны таратқан кезде Компания мүлігінің бір бөлігіне құқылы және Компанияның акцияларына айырбасталған Компанияның акцияларын немесе басқа да бағалы қағаздарын сатып алу артықшылығына құқылы.

Жарналар

Акцияларды шығару

2018 ж. Акционер Компания шығарған 290,037 акцияға айырбастау арқылы жалпы нарықтық құны 290,037 мың теңге көлеміндегі 51 бірлік жартылай вагондарды жарна ретінде салды. 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания осы операцияны қосымша төленген капитал құрамында таныды, себебі акциялардың заңи тіркелуі аяқталған жоқ (33 Ескерту)

2017 ж. ішінде жарғылық капиталға жарналар келесі түрде көрсетілген:

- a) төлем ретінде 66,852,000 мың теңге көлеміндегі ақша қаражаты алынған 66,852 акцияны шығару. Осы жарна «Құрық портында сал кешенін салу және әмбебап жүк және жолаушылар салдарын пайдалану» жобасын қардыландыру үшін алынған; және
- б) төлем ретінде 2,322,567 мың теңге көлемінде мүлік (Қарабатан теміржол станциясы (теміржол жолдары мен қосалқы объектілерді дамыту) және екі жер учаскісіне жерді пайдалану құқығы алынған 27,000 акцияны шығару (5 Ескерту).

Шетел валютасын қайта есептеуден резерв

Шетел валютасын қайта есептеуден резерв Компанияның шетел, функционалдық валютасы теңге болып табылмайтын құрылымдық бөлімшелері, еншілес ұйымдарын қайта есептеуден туындайтын бағам айырмашылығын есепке алу үшін қолданылады.

Хеджерлеу резерві

Ақша ағындарын хеджерлеу резерві хеджерлеу құралдары бойынша пайда мен залалдардың кумулятивтік сомасын көрсетеді. Бұл сомалар түсімнен түскен шетел валютасындағы ақша ағындарын хеджерлеу кезінде эффективті деп саналады. Егер де хеджерленетін операция пайда немесе залалға әсер етсе, немесе хеджерленетін қаржылық емес объектілердің тікелей бастапқы құнына немесе басқа да баланстық құнына қосылса, еджирлеу құралы бойынша кумулятивтік кейінге қалдырылған пайда немесе залал пайда мен залалда танылады (базисті түзету).

2015 ж. 7 тамызда Компания швейцар франкінде белгіленген қызмет көрсетуден түскен табыстың теңгеге қатысты өзгеру тәуекелін төмендету мақсатында ақша ағындарын хеджерлеуді жүргізді. 2014 ж. 20 маусымда Швейцар қор биржасында шығарылған және 2019 және 2022 жж. 20 маусымында төленуге жататын негізгі қарыз көлеміндегі Еурооблигациялар хеджерлеу құралы болып табылады. Бұл құрал бөлек көрсетіле алады және шынайы бағалана алады. Осы хеджерлеуде жоғары ықтималды швейцар франкіндегі транзиттік тасымалдаулардан табыс хеджерлеу объектісі болып табылады, атап айтқанда 2019 және 2022 ж. 1 қаңтарынан 20 маусымына дейін алынған бірінші табыстар.

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 14,025,675 мың теңге көлемінде тиімді бөлігі хеджерлеу резервіне және басқа да жиынтық табысқа жатқызылды (2017 ж.: 3,479,319 мың теңге). Тиімсіз бөлігіне 167,325 мың теңге көлемде қаржыландырудың шығындарына жатқызылды (2017 ж.: 74,631 мың теңге).

Дивидендтер

2018 ж. ішінде Компания 2017 ж. нәтижелері бойынша 1,709,910 мың теңге көлемінде дивидендтерді жариялады және төледі.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгеде)

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Акционерге дивидендтер бойынша берешек 16,424,670 мың теңгені құрады (2017 ж. 31 желтоқсан: 16,424,670 мың теңгені құрады) (23 және 31 Ескертулер).

Басқа да бөлулер

2018 ж. желтоқсанда Қазақстан Республикасының Үкіметі және Жалғыз Акционер Компанияға Түркістан қаласындағы Оқушылар сарайының құрылысын қаржыландыруды қамтамасыз етуді бұйырды. Нәтижесінде, Компания Түркістан қаласында Оқушылар сарайын салуды қаржыландыру бойынша қайтарымсыз міндеттемені қабылдап, салуға жұмсалады деп күтілетін шығындарды 5,300,000 мың теңге көлемінде Акционерге бөлу ретінде таныды.

2018 ж. ішінде Компания қосымша қайтарымсыз міндеттемені 960 мың теңге көлемінде таныды. Бұл сома кейбір балабақша объектілерін жергілікті басқару органдарына беру нәтижесінде пайда болды.

2017 ж. ішінде Компания қосымша міндеттеме мен бөліп таратуды ҚҚС сомасы көлемінде 5,733,368 мың теңге көлемінде қабылдады. ҚҚС Мұз сарайы Астана қаласының әкімдігіне өтеусіз берілу кезінде пайда болды (31 Ескерту).

2017 ж. ішінде Компания Мәскеу қаласындағы Қазақстан Республикасының Сауда-көрме орталығын қалпына келтіру жұмыстарын қаржыландыру бойынша қайтарылмайтын міндеттемені қабылдап, Акционердің пайдасына бөліп таратуды 1,387,500 мың теңге көлемінде таныды.

17. НЕСИЕЛЕР

	2018 ж. 31 желтоқсан		2017 ж. 31 желтоқсан	
	Сомасы	Орташа безбенделген тиімді пайыз мөлшерлемесі (%)	Сомасы	Орташа безбенделген тиімді пайыз мөлшерлемесі (%)
<i>Пайыздық мөлшерлемесі тұрақты несиелер</i>				
Алынған несиелер	132,088,033		107,284,068	
- теңгеде	127,284,857	8.26	101,304,849	6.78
- АҚШ долларында	2,104,013	2.55	2,548,016	2.55
- басқа валютада	2,699,163	4.25	3,431,203	4.00
<i>Шығарылған қарыздық бағалы қағаздар</i>				
- теңгеде	999,641,233		753,667,952	
- АҚШ долларында	103,014,757	9.69	25,511,806	11.00
- швейцар франкінде	718,771,411	6.64	629,468,887	6.86
- швейцар франкінде	177,855,065	3.26	98,687,259	3.35
<i>Пайыздық мөлшерлемесі құбылмалы несиелер</i>				
Алынған несиелер	2,241,478		33,828,776	
- теңгеде	2,241,478	16.52	30,213,889	11.96
- АҚШ долларында	-	-	3,614,887	4.14
<i>Шығарылған қарыздық бағалы қағаздар</i>				
- теңгеде	53,171,389		53,545,694	
- теңгеде	53,171,389	9.32	53,545,694	10.42
	1,187,142,133		948,326,490	
Несилердің ағымдағы бөлігі	99,672,749		49,610,681	
Несилердің ұзақ мерзімді бөлігі	1,087,469,384		898,715,809	
	1,187,142,133		948,326,490	

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгеде)

Қарыздық бағалы қағаздарды қоспағанда несиелердің өтелу мерзімі келесідей:

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан
1 жыл ішінде	51,337,705	30,272,972
1 жылдан 2 жылға дейін	758,539	4,157,115
2 жылдан 3 жылға дейін	1,768,969	4,055,640
3 жылдан 4 жылға дейін	1,347,886	2,805,106
4 жылдан 5 жылға дейін	1,347,886	2,083,092
5 жылдан астам	77,768,526	97,738,919
	134,329,511	141,112,844

Мерзімінен бұрын өтеу

2016 ж. 22 желтоқсанда Компания ЕҚДБ-мен жасасқан несиені қайтақұрылымдау туралы Келісім шегінде 21,729,753 мың теңге көлемінде берешекті мерзімінен бұрын өтеді.

2013 ж. 19 желтоқсанда жасасқан Несиелік келісім-шарт шегінде Компания 7,062,958 АҚШ доллары көлемінде несиені толық көлемде мерзімінен бұрын өтеді.

Алынған несиелер

2018 ж. ішінде келесідей несиелерді алды:

2018 ж. ішінде Компания 2015 ж. 26 ақпанда «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-мен жасасқан несиелік желіні ашу туралы несиелік келісім шегінде 30,490,000 мың теңге көлемінде несиені 12% сыйақы мөлшерлемесімен бір жылдық мерзімге алды. Компания несиені 2,500,000 мың теңге көлемінде өтеді.

Шығарылған қарыздық бағалы қағаздар

31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылған қарыздық бағалы қағаздар мынаны қамтыды:

	Өтеу күні	Биржалар	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан
Бағасы бойынша орналастырылған еурооблигациялар				
АҚШ долларындағы 6.95%-дық Еурооблигациялар (105.521%)	10 шілде 2042 ж.	LSE/KASE	441,797,410	395,123,162
АҚШ долларындағы 4.85%-дық Еурооблигациялар (100.393%)	17 қараша 2027 ж.	ISE/KASE	276,974,001	234,345,725
Теңгедегі 9.25%-дық Облигациялар (100%)	15 қараша 2024 ж.	KASE	76,830,729	-
Швейцар франкіндегі 3.638%-дық Еурооблигациялар (100%)	20 маусым 2022 ж.	SIX Swiss Exchange	73,574,471	64,174,429
Швейцар франкіндегі 3.25%-дық Еурооблигациялар (100%)	5 желтоқсан 2023 ж.	SIX Swiss Exchange	64,710,376	-
Теңгедегі Инфляция мөлшерлемесі +2.52% (9.32%) облигациялар (100%)	25 сәуір 2026 ж.	KASE	53,171,389	53,545,694
Швейцар франкіндегі 2.59%-дық Еурооблигациялар (100%)	20 маусым 2019 ж.	SIX Swiss Exchange	39,570,218	34,512,830
Теңгедегі 11%-дық Облигациялар (100%)	23 шілде 2027 ж.	KASE	26,184,028	25,511,806
Шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың жиынтығы			1,052,812,622	807,213,646
Шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың ағымдағы бөлігі			48,335,044	19,337,709
Шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың ұзақ мерзімді бөлігі			1,004,477,578	787,875,937
			1,052,812,622	807,213,646

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(мың теңгеде)

2018 ж. 25 қыркүйекте валюталық несиелер мен теңгедегі жоғары сыйақылы несиелерді қайтақұрылымдау мақсатында Компания Қазақстан қор биржасында (KASE) 75,000,000 мың теңге көлемінде 9.25%-дық жылдық купон мөлшерлемесімен және өтелу мерзімі 2024 ж. 15 қараша ретіндегі облигациялардың шығарылуын жүзеге асырды. Купонның өтелуі - жылына бір рет.

2018 ж. 5 желтоқсанда Компания АҚШ долларындағы «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ-ның несиелерін қайта құрылымдау мақсатында Швейцар қор биржасында 170,000,000 швейцар франкінде 3.25%-дық жылдық купон мөлшерлемесімен және өтелу мерзімі 2023 ж. 5 желтоқсан ретіндегі облигациялардың шығарылуын жүзеге асырды. Купонның өтелуі - жылына бір рет.

Несиелердің әділ құны 32 Ескертуде көрсетілген.

Кредиттік шарттар мен оларды бұзу

Еурооблигациялармен байланысты талаптар бизнесті өзгертумен және мүлікті иеліктен алумен; басқа да заңды тұлғалармен қосылу және қауымдасумен байланысты талаптардан тұрады, алайда осы талаптармен шектелмейді. Еурооблигацияларды шығару шарттарында белгіленген дефолт оқиғасы болған жағдайда инвесторлар Еурооблигациялар бойынша берешекті өтеуді талап етуге құқылы.

ЕҚДБ-ның несиелік келісімдердің шарттары белгілі бір қаржы коэффициенттерін (ковенанттарын), оның түзетілген EBITDA-ға түзетілген Adjusted борыштың қатынасы, капиталдың қарызға қатынасы мен пайыздарды жабу коэффициенті (Adjusted (түзетілген) EBITDA-ға негізделген) сияқты талаптардың сақталуын көздейді.

ЕҚДБ-ның алдында міндеттемелердің орындалмауын болдырмас үшін, Компания есептік күнге дейін осы банктерден 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық көрсеткіштерді қолданбау туралы келісім-хатын алды.

Қаржылық қызметтен ақша ағымдары мен қаржылық міндеттемелердің өзгеруін салыстыру

	2018 ж.	2017 ж.
Несиелер мен шығарылған қарыздық бағалы қағаздар		
1 қаңтарға ХҚЕС (IAS) 39-ға сәйкес	948,326,490	913,875,885
ХҚЕС (IFRS) 9-ды алғаш қолданумен байланысты түзетулер	4,068,711	-
2018 ж. 1 қаңтарына ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес	952,395,201	913,875,885
Қарыжық қызметтен ақша ағымдарымен байланысты өзгерістер		
Несие бойынша негізгі қарызды өтеу	(93,839,950)	(307,434,260)
Алынған несиелер бойынша келіп түсулер	220,097,422	326,485,086
Қарыжық қызметтен ақша ағымдарымен байланысты өзгерістер жиынтығы	126,257,472	19,050,826
Басқа да өзгерістер		
Шетел валютасы бағам айырмашылығының өзгеруінің әсері	102,122,594	(3,728,381)
Ақша ағымдарын хеджерлеу	14,193,000	3,553,950
Несие бойынша пайыз шығындары мен дисконт амортизациясы (28 Ескерту)	63,694,440	64,051,678
Төленген пайыздар	(71,986,544)	(50,530,579)
Танылуының тоқтатылуына әкеліп соқтырмайтын қарыздық активтер мен міндеттемелердің айырбасталуының немесе модификациясының әсері	(156,717)	-
Басқа да өзгерістер	622,687	2,053,111
Міндеттемелермен байланысты басқа да өзгерістер	108,489,460	15,399,779
31 желтоқсанына	1,187,142,133	948,326,490

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгеде)

18. КОРПОРАТИВТІК ТАБЫС САЛЫҒЫ

	2018 ж.	2017 ж.
Өткен кезеңнің табыс салығы бойынша түзетулер	-	(361,627)
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша үнемдеу	(5,976,786)	(5,176,547)
	(5,976,786)	(5,538,174)

Төменде 31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы табыс салығы бойынша шығындар мен ресми бекітілген мөлшерлеме бойынша салық салынғанға дейінгі бухгалтерлік пайдадан есептелінген табыс салығы бойынша шығындарды салыстыру көрсетілген:

	2018 ж.	2017 ж.
Жалғастырылатын қызметтен салық салуға дейінгі (залал)/пайда	(48,360,204)	23,028,642
Ресми салық мөлшерлемесі	20%	20%
Ресми салық мөлшерлемесі бойынша теориялық (үнемдеу)/шығындар	(9,672,041)	4,605,728
<i>Шегерілімге жатпайтын шығындардың/(салық салу мақсаты үшін есептеуге жатпайтын табыстардың) салықтық әсері, және де басқа да әсер:</i>		
Өткен жылдардағы табыс салығын түзету	-	(361,627)
Невычитаемые расходы/(необлагаемые доходы)		
Есептеуге алынбаған шығындар/(салық салынбайтын табыстар)	3,695,255	(9,782,275)
Пайда мен залалда көрсетілген корпоративтік табыс салығы бойынша үнемдеу	(5,976,786)	(5,538,174)

Сәйкес қаржылық есептілікті дайындаудың есептік күніне күші бар салықтың ресми бекітілген, жеке қаржылық есептіліктің тәртібі кезеңіне қолданыстағы салықтар мөлшерлемелерін қолдану арқылы есептелген кейінге қалдырылған салық сомасы 31 желтоқсандағы жеке қаржылық есептілік жағдай бойынша мыналарды қамтыды:

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан
Кейінге қалдырылған салық активтері:		
Көшірілген салық залалдары	62,788,746	51,771,157
Берілген несиелерді әділ құнына дейін түзету	7,496,994	7,660,928
Қаржылық кепілдік келісім-шарттары бойынша міндеттемелер	3,125,838	-
Басқасы	6,136,876	5,548,292
	79,548,454	64,980,377
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері:		
Жылжымайтын мүлік, үйлер мен жабдықтар және басқа да ұзақ мерзімді активтер	(220,599,967)	(213,515,879)
Несиелерді әділ құнына дейін түзету	(43,374,519)	(43,910,087)
Болашақ кезең шығындары	(1,919)	(41,626)
	(263,976,405)	(257,467,592)
Кейінге қалдырылған таза салық міндеттемелерінің жиынтығы	(184,427,951)	(192,487,215)

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгеде)

Кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелер бойынша 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қозғалыс келесі түрде көрсетілген:

	2018 ж.	2017 ж.
Жыл басындағы кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша таза міндеттемелер	(192,487,215)	(198,105,141)
Еншілес ұйымдарға инвестицияларда көрсетілген	254,443	441,379
Пайда және залалда көрсетілген	5,976,786	5,176,547
Капитал өзгерістері жөніндегі жеке есепте көрсетілген	1,828,035	-
Жыл соңындағы кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша таза міндеттемелер	(184,427,951)	(192,487,215)

19. ҚАРЖЫЛЫҚ КЕПІЛДІКТЕР КЕЛІСІМ-ШАРТТАРЫ БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР

	2018 ж.
Қаржылық кепілдік келісім-шарттары бойынша міндеттемелердің ұзақ мерзімді бөлігі	15,340,194
Қаржылық кепілдік келісім-шарттары бойынша міндеттемелердің ағымдағы бөлігі (23 Ескерту)	288,996
	15,629,190

30 Ескертуде көрсетілгендей, 2018 ж. Компания «Қазақстан Даму Банкі» АҚ-ға Топтың сенімгерлік басқаруындағы «Астана» халықаралық әуежайы» АҚ-ға берген несиесі үшін қаржылық кепілдікті берді де, қаржылық кепілдіктер келісім-шарты бойынша міндеттемені және қаржылық шығындарды 6,451,052 мың теңге көлемінде таныды (28 Ескерту).

Компания ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес 2018 ж. 1 қаңтарына еншілес және қауымдасқан ұйымдармен алынған несиелер үшін берілген қаржылық кепілдіктер бойынша міндеттемені күтілетін несиелік залалдар көлемінде таныды. 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 9,178,138 мың теңге көлеміндегі осы қаржылық кепілдіктер бойынша міндеттемелер күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв пен жинақталған табысты шегергеннен кейінгі бастапқы танылған әділ құны арасындағы ең үлкен мән болып табылады (30 Ескерту).

20. ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРГЕ СЫЙАҚЫ БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Еңбек қызметі аяқталуына байланысты төленетін сыйақылар жоспары мен қызметкерлерге басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес зейнетақылық аударымдар қызметкерлердің міндеттемелері болып табылады және Компанияның Ұжымдық шартта көзделген міндеттемелерден басқа, қызметкерлердің алдында олар зейнеткерлікке шыққаннан кейін төлемдер бойынша не ағымдық, не болашақ міндеттемелері жоқ.

Қызметкерлерге еңбек қызметі аяқталғаннан кейін төленетін және басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар Компаниямен оның еңбек ұжымы арасында жасалған 2018-2020 жж. арналған Ұжымдық шартқа сәйкес төленеді. Осы шартқа сәйкес Компания келесідей негізгі төлемдер мен жеңілдіктерді қорланбайтын жоспар шегінде жүзеге асырады:

- зейнетке шығу кезіндегі бір жолғы жәрдем;
- зейнеткерлерге жыл сайынғы материалдық көмек;
- тегін теміржол билеттерін беру;
- зейнеткерлердің ритуалдық қызметтерін төлеуге материалдық көмек;
- қызметкерлер мен зейнеткерлердің мерейтойлары;
- тістерді протездеуге материалдық көмек;
- басқа да жеңілдіктер.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгеде)

Төменде 31 желтоқсанда аяқталған жылдарға міндеттемелер мәндерінің ағымдағы қозғалысы келесі түрде көрсетілген:

	2018 ж.	2017 ж.
Жылдың басындағы жалпы міндеттеме сомасы	5,414,505	5,486,774
Қызметтердің ағымдық құны	186,621	202,463
Өткен қызметтердің құны	(54,772)	-
Сыйақының құны	482,377	526,730
Актуарлық қайта бағалау, басқа да жиынтық табыста танылған	360,788	(57,815)
Жыл ішінде жасалған төлемдер	(605,521)	(763,797)
Жыл іші пайда мен залалда танылған актуарлық залал	198,776	20,150
Жыл соңындағы міндеттемелердің жалпы сомасы	5,982,774	5,414,505
Соның ішінде, төлем мерзімі жыл ішіндегі міндеттемелер	413,405	395,416
Төлем мерзімі бір жылдан кейінгі міндеттемелер	5,569,369	5,019,089
	5,982,774	5,414,505

Төлемдердің мөлшері белгіленген зейнетақы жоспары мен қызметкерлерге басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар бойынша пайда мен залалда 2018 мен 2017 жж. ішінде танылған міндеттемелердің сомасы келесі түрде көрсетілген:

	2018 ж.	2017 ж.
Сатудың өзіндік құны (25 Ескерту)	684,623	614,506
Жалпы және әкімшілік шығындар (26 Ескерту)	128,379	134,837
Жыл іші пайда мен залалда танылғанның жиынтығы	813,002	749,343

Компания міндеттемелерін есептеу Компанияның қызметкерлерінің және зейнеткерлерінің саны, жасы, жынысы мен өтіл жылдары мен қызметкерлер санының өзгеруі бойынша нақты деректер, сонымен бірге өлім деңгейі бойынша жарияланып отыратын статистика деректерінің негізінде дайындалған.

Қаржылық жағдай туралы жеке есепті жасау күніндегі өзге негізгі жорамалдар төменде келтірілген:

	2018 ж.	2017 ж.
Дисконт мөлшерлемесі	8.3%	9.0%
Болашақта материалдық көмектің күтілетін жылдық өсуі	3.4% (орташа)	4.0% (орташа)
Болашақта ең төмен еңбекақының күтілетін жылдық өсуі	4.9% (орташа)	4.3% (орташа)
Болашақта теміржол билеттері құнының күтілетін жылдық өсуі	6.3% (орташа)	6.6% (орташа)

Актуарий жүргізген сезімталдық талдауына сай қызметкерлерге сыйақылар бойынша міндеттемелердің максималды жоғарлауы 10.9%-ды құрайды. Бұл жағдай инфляция деңгейі 1%-ға жоғарласа орын алады.

21. САУДА КРЕДИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан
Үшінші тараптарға сауда кредиторлық берешек	53,074,702	41,661,327
Байланысты тараптарға сауда кредиторлық берешек	32,587,425	10,231,835
	85,662,127	51,893,162

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)***(мың теңгеде)*

31 желтоқсандағы жағдай бойынша сауда кредиторлық берешек мына валюталарда берілген:

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан
Теңге	85,540,200	51,203,514
АҚШ доллары	29,048	602,795
Басқа валютада	92,879	86,853
	85,662,127	51,893,162

Сатып алу бойынша айналымның орташа мерзімі 75 күнді құрайды (2017 ж.: 71 күн).

22. САТЫП АЛУШЫЛАРМЕН КЕЛІСІМ-ШАРТТАР БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР

	2018 ж. 31 желтоқсан
Байланысты тарапты сатып алушылармен келісім-шарттар бойынша алынған алдын-ала төлемдер	48,988,325
Үшінші жақты сатып алушылармен келісім-шарттар бойынша алынған алдын ала төлемдер	1,650,831
	50,639,156

Есептік кезеңде танылған және алынған алдын-ала төлем мен болашақ кезең табыстарының құраманы қосылған түсім есепті кезеңнің басына 5,950,220 мың теңгені құрады.

23. БАСҚА ДА АҒЫМДАҒЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

	2018 ж. 31 желтоқсан	2017 ж. 31 желтоқсан
Дивидендтер бойынша берешек (16 Ескерту)	16,424,670	16,424,670
Еңбекақы бойынша берешек	7,553,658	6,230,178
Қолданылмаған демалыс бойынша резервтер	4,306,614	3,865,869
Міндетті зейнетақы салымдары мен әлеуметік сақтандыруға аударым және міндетті медициналық сақтандыру бойынша аударымдар	2,408,614	2,057,261
Алынған аванстар	637,978	7,071,922
Қаржылық кепілдік келісім-шарттары бойынша міндеттемелер (19 Ескерту)	288,996	-
Басқа да міндеттемелер	3,559,840	7,596,464
	35,180,370	43,246,364

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа да міндеттемелер негізінен теңгеде көрсетілген.

24. ТҮСІМ

	2018 ж.	2017 ж.
Қызмет көрсетуден түскен түсім	359,714,490	338,512,964
Айыппұлдардан табыстар	1,171,275	536,158
Тауарларды үшінші жаққа сатудан басқа да түсім	2,354,849	3,078,237
	363,240,614	342,127,359

Қызмет көрсетуден түскен түсім құрамына магистральды теміржол желісіне қолжетімділіктен табыс кіреді. 359,616,236 мың теңге көлемінде түсім уақыт аралығында қызмет көрсетілу сатысына қарай танылады, ал 3,624,378 мың теңге көлемінде түсім нақты белгілі бір уақытта танылады.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгеде)

25. ӨТКІЗУДІҢ ӨЗІНДІК ҚҰНЫ

	2018 ж.	2017 ж.
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша резервтерді, аударымдар мен салықтарды қоса алғанда қызметкерлерге жұмсалатын шығындарам	99,895,068	90,300,400
Өндірістік сипаттағы жұмыстар мен қызметтер	76,822,474	63,896,244
Тозу және амортизация	63,613,216	53,733,379
Материалдар мен қорлар	21,189,739	20,507,728
Салықтар	18,410,814	15,595,990
Байланыс қызметтері	11,835,481	11,803,143
Электр энергиясы	7,226,702	6,922,893
Отын және жанар-жағармай материалдары	5,959,979	5,123,095
Жөндеу және қызмет көрсету	5,508,127	3,692,561
Күзету қызметтері	4,760,612	2,383,752
Коммуналдық шығындар мен ғимаратты ұстау	4,391,368	3,277,572
Іссапар шығындары	1,388,837	1,247,953
Сақтандыру	846,020	802,633
Еңбек қызметі аяқталуы бойынша сыйақы шығындары және қызметкерлерге басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар (20 Ескерту)	684,623	614,506
Басқалары	5,707,080	6,526,456
	328,240,140	286,428,305

26. ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫНДАР

	2018 ж.	2017 ж.
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша резервтерді, аударымдар мен салықтарды қоса алғанда қызметкерлерге жұмсалатын шығындар	19,095,140	19,225,318
Мүліктік салықтар және басқа да салықтар	9,577,071	11,205,645
Тозу және амортизация	3,185,248	3,361,789
Консультациялық, аудиторлық және заң қызметтері	2,089,746	1,430,479
Тараптық ұйымдардың басқа да қызметтері	2,056,447	935,196
Сауда және басқа да дебиторлық берешектің және қысқа мерзімді берілген алдын ала төлемдердің құнсыздануына резерв	1,966,234	969,593
Жарнама	1,194,964	1,619,102
Іссапар шығындары	750,926	580,419
Әлеуметтік сала объектілерін ұстау шығындары	622,003	608,758
Коммуналдық шығындар және ғимаратты ұстау	595,480	550,154
Мерекелік және жаппай мәдени шараларды өткізуге шығындар	531,253	478,015
Материалдар	462,187	396,836
Байланыс қызметтері	427,857	442,073
Еңбек қызметі аяқталуы бойынша сыйақы шығындары және қызметкерлерге басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар (20 Ескерту)	128,379	134,837
Басқа шығындар	4,471,227	4,572,523
	47,154,162	46,510,737

27. ҚАРЖЫЛЫҚ ТАБЫС

	2018 ж.	2017 ж.
Берілген несиелер бойынша пайыз түріндегі табыстар	42,085,437	42,254,540
Әділ құны бойынша пайда мен залал арқылы есепке алынатын қаржылық активтерді сатудан табыс	2,674,174	-
Ақша қаражаттары мен оның баламалары бойынша пайыз түріндегі табыс	452,959	1,020,307
Несиелік ұйымдардағы қаражаттар (қысқа мерзімді инвестициялар) бойынша пайыз түріндегі табыстар	34,012	132,813
Басқа да қаржылық табыстар	1,757,862	435,062
	47,004,444	43,842,722

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгеде)

28. ҚАРЖЫЛЫҚ ШЫҒЫНДАР

	2018 ж.	2017 ж.
Несие пайыздары бойынша шығындар (17 Ескерту)	63,694,440	64,051,678
Қаржылық кепілдіктерді тану бойынша шығындар (19 Ескерту)	6,451,052	-
Басқа да қаржылық шығындар	1,707,207	1,556,622
	71,852,699	65,608,300

29. АКЦИЯҒА ШАҚҚАНДАҒЫ ПАЙДА

Акцияға шаққандағы базалық пайда ретінде акцияға шаққандағы пайда жыл ішіндегі шығарылған жай акциялардың орташа мөлшерленген саны негізінде саналады. Жай акциялар бойынша сома мен көбейту әсеріндегі жай акциялардың сомасы тең, өйткені Компанияның көбейту әсерін жасаушы инструменттері жоқ. 2018 және 2017 жж. ішінде талдау эффектісі бар құралдар болған жоқ.

	2018 ж.	2017 ж.
Жай акцияның орташа мөлшерленген саны	496,160,750	496,098,049
Жыл іші (залал)/пайда (мың теңге)	(42,383,418)	28,566,816
Жай акцияға шаққандағы (залал)/пайда (теңге)	(85)	58
Материалдық емес активтерді қоспағандағы таза активтер	1,531,836,885	1,606,187,153
Айналымдағы жай акциялардың саны (тіркелген)	496,157,572	496,157,572
Бір акцияның баланстық құны (теңге)	3,087	3,237

30. ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Инвестициялық сипаттағы міндеттемелер

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның «Жезқазған - Бейнеу» және «Арқалық - Шұбаркөл» теміржол желілерінің құрылысы, ұзынөлшемді рельстерді сатып алумен, Астана қаласындағы теміржол торабының, соның ішінде вокзал кешенінің құрылысы бойынша, сонымен қатар «Құрық портында сал кешенін салу және әмбебап жүк және жолаушылар салдарын қолдану» жобасы бойынша жалпы сомасы 221,227,740 мың теңгеге шартты міндеттемелері болды (2017 ж.: 301,887,911 мың теңге).

Басқа да келісім-шарт бойынша міндеттемелер

Компанияның жүк тиеу-түсіру және болашақ кезеңдерде жүкті сақтау қызметтерін көрсету бойынша үш келісім шегінде шартты міндеттемелері бар: 2015 ж. 20 қарашасында «Continental Logistics» ЖШС-мен, «Сбербанк России» ЕБ АҚ-мен, «Odyssey Investments Group» ЖШС-мен жасасқан келісім шегінде; 2015 ж. 28 желтоқсанда «Солтүстік Ақтау теңіз терминалы» ЖШС-мен, «Сбербанк России» ЕБ АҚ-мен, Inter Port Development PTE LTD жасасқан келісім шегінде және 2016 ж. 15 тамызда «Continental Logistics Shymkent» ЖШС, «Odyssey Investments Group» ЖШС жасасқан келісім шегінде (бұдан әрі бірге – «Келісімдер»). Келісімдердің шарттарына сәйкес «KTZ Express» АҚ еншілес ұйымы өз міндеттемелерін орындамаған жағдайда, Компания үшін минималды көлемде 10, 13 және 15 жылға сақтау бойынша қызмет көрсету міндеттемесі қарастырылған. Бұл ауыртпашылық тудырушы шарт болып табылады. 2015 ж. 20 қарашада бекітілген келісім шарт қызметінің орындалуы 2016 ж. 15 қыркүйекте басталды.

2018 ж. ішінде 2015 ж. 20 қарашада жасалған келісім-шарт бойынша бекітілген міндеттеме «Continental Logistics» ЖШС-і алдында жүктерді сақтау бойынша қызмет көрсетудің минималды көлемі орындалған жоқ. Алайда, Компания міндеттемелердің орындалмауына байланысты залал шекпейді деп күтеді, өйткені «Continental Logistics» ЖШС міндеттемелердің орындалмауына байланысты шағымданбайтынын растады.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**

(мың теңгеде)

Жасалған талдау негізінде Компания басшылығы жүкті сақтау бойынша минималды көлемде қызмет көрсету бойынша міндеттеменің орындалмауының ықтималдылығы төмен деп санайтындықтан, Компания бағаланған міндеттеме бойынша резервті 2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша құрған жоқ.

Шартты міндеттемелер

Сот талаптары

Компания өзінің шаруашылық қызметіне қатысты, атап айтсақ, мүлктік зиянды қайтару бойынша талаптар сияқты түрлі сот қарауларына қатысады. Компания жеке немесе жиынтық күйінде алынған басым талап арыздардың немесе қаралу сатысындағы мұндай жағдайларды өзінің жеке қаржылық жағдай жөніндегі есептілігіне қандай да бір кері әсерін тигізеді, не болмаса қаржы-шаруашылық қызметінің нәтижесіне немесе ақша қаражатының қозғалысына теріс әсерін береді деп санамайды.

Сақтандыру

Қазақстанда сақтандыру саласы дамудың бастапқы сатысында, сондықтан басқа да мемлекеттік кәсіпорындар сияқты Компанияның жағдайларын ескермегенде, жолаушылардың дене зақымдануынан міндетті сақтандыру, жолаушылардың өлімі мен мүлкіне келген залал немесе өзінің меншігіне залал келу қаупін сақтандыру, активтер мен жабдықтар (инфрақұрылым, жылжымалы құрам мен станцияларды қоса алғанда), және қаржы-шаруашылық қызметінің тоқтау қаупі мен Компания немесе оның қызметіне байланысты нысандарындағы апатты жағдайлар нәтижесінде қоршаған ортаға немесе үшінші тараптың мүлкінен залал келтіргені үшін берешегі жоқ. Компанияның Қазақстандағы коммерциялық сақтандыру компанияларынан сатып алған сақтандыру полистеріне сай міндетті сақтандыру қабаты бар.

Кепілдіктер

Кредиторлар	Кепілдік мақсаты	Кепілдік мерзімі	Кепілдік сомасы
Еуразиялық Даму Банкі	«АСУ Энергодиспетчерлік тарту» жобасын қаржыландыруға «Транстелеком» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	2 қазан 2021 ж.	8,419,157 мың теңге
	Электровоздарды шығаратын заводты салу үшін қаржыландыру бойынша «Электровоз құрастыру зауыты» ЖШС-ның міндеттемелерін орындау (2018 ж. қарашасына дейін бірлескен ұйым)	31 шілде 2023 ж.	2,370,000 мың теңге
	«АСУ Энергодиспетчерлік тарту» жобасын қаржыландыруға «Транстелеком» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	21 қазан 2024 ж.	5,802,945 мың теңге
«HSBC Франция» және «HSBC Bank plc» «HSBC Қазақстан» ЕБ» АҚ-мен бірлесіп	Жүк электровоздарын сатып алуды қаржыландыру бойынша «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	31 мамыр 2024 ж.	27,657,307 евро (12,151,791 мың теңге) ⁵
	Жүк электровоздарын сатып алуды қаржыландыру бойынша «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ еншілес ұйымының міндеттемелерін орындау	27 мамыр 2027 ж.	115,784,580 евро (50,872,271 мың теңге) ⁵
	Жүк электровоздарын сатып алуды қаржыландыру бойынша «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ еншілес ұйымының міндеттемелерін орындау	3 қыркүйек 2028 ж.	3,516,744 евро (1,545,152 мың теңге) ⁵
«БРК Лизинг» АҚ	Қаржылық жал туралы келісімге сәйкес «Жолаушылар тасымалы» АҚ-ның міндеттемелерін орындау.	20 желтоқсан 2036 ж.	12,861,805 мың теңге

⁵ Компания қаржылық кепілдіктерді берген еншілес, қауымдасқан ұйымдар және сенімгерлік басқарудағы ұйымдармен алынған несиелер бойынша қаржылық ковенанттар қарастырылған. Осы ковенанттар бұзылған жағдайда, кредитор қарызды мерзімінен бұрын өтеуді талап ете алады.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгеде)

Кредиторлар	Кепілдік мақсаты	Кепілдік мерзімі	Кепілдік сомасы
«Қазақстан Даму Банкі» АҚ	Қаржылық жал туралы келісімге сәйкес «Жолаушылар тасымалы» АҚ-ның міндеттемелерін орындау.	5 шілде 2037 ж.	18,600,000 мың теңге
	Қаржылық жал туралы келісімге сәйкес «Қазтеміртранс» АҚ-ның міндеттемелерін орындау.	28 тамыз 2032 ж.	15,076,958 мың теңге
	Қаржылық жал туралы келісімге сәйкес «Қ КТЗ Express» АҚ-ның міндеттемелерін орындау.	28 тамыз 2032 ж.	33,263,983 мың теңге
	Астана халықаралық әуежайын модернизациялауды қаржыландыру бойынша сенімгерлік басқарудағы ұйым «Астана «Халықаралық әуежайы» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	28 наурыз 2023 ж.	22,500,000 мың теңге ⁵
	Ақтөбе қ. рельс арқалық зауытын салуды қаржыландыру бойынша қауымдасқан ұйым «Ақтөбе рельс арқалық зауыты» ЖШС-ның міндеттемелерін орындау	5 шілде 2033 ж.	23,070,333 мың теңге ⁵
	Теміржол желісі бойынша платформаның бағдарламалық кешенін салу бойынша «Транстелеком» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	30 маусым 2024 ж.	16,486,201 мың теңге
	Жолаушылар вагонын қаржыландыруға «Жолаушылар тасымалы» АҚ-ның «ПЛВК» еншілес ұйымының міндеттемелерін орындау	5 наурыз 2035 ж.	5,034,757 мың теңге ⁵
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ	«№10 вагон құю ірі цехының модернизациясы» жобасы бойынша «Камқор» Жөндеу корпорациясы» ЖШС-нің еншілес ұйымы «Востокмашзавод» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	31 декабрь 2020 г.	7,807,901 мың теңге
«Қазақстан СитиБанк» АҚ	Айналым қаражатын қаржыландыру бойынша «ҚТЖ-Жүк тасымалы» АҚ-ның міндеттемелерін орындау	мерзімсіз	30,000,000 долл. США (11,526,000 мың теңге)

32 Ескертуде осы кепілдіктердің әділ құны көрсетілген.

Кредиторлар алдында міндеттемелердің орындалмауын болдырмау үшін 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания «Қазақстан Даму банкі» АҚ-дан және ЕДҚБ-дан қаржылық кепілдеме шарты аясында «Қазақстан Даму банкі» АҚ қаржылық коэффициенттерді қолданбайтындығы жайлы мақұлдама хат алды.

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания HSBC Франциямен бекітілген ковенанттардың біреуін бұзды. Есептік күннен кейін Компания HSBC Франциядан ковенанттардың төменгі шекті мәнін 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзгерту туралы келісім-хатын алды. Компания 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қайта қаралған ковенанттардың шарттарын орындады. Сәйкесінше, бұл оқиға HSBC Франциядан алынған несиелердің мерзімінен бұрын өтелуіне алып келген жоқ және бұл оқиға басқа несиелік міндеттемелердің орындалуына әсер еткен жоқ.

31. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН МӘМІЛЕЛЕР

Егер бір тарап екінші тарапты бақылау мүмкіндігіне ие болса, немесе қаржылық немесе операциялық шешімдерді басқа тарап қабылдау кезінде келесі тарапқа біршама ықпал етуді жүзеге асыратын болса, берілген жеке қаржы есептілігінің мақсаттары үшін осы тараптар байланысты тараптар ретінде қарастырылады. Сондай-ақ байланысты деп Компаниямен бірге бір бақылау астындағы тараптар да саналады. Байланысты тараптардың мүмкін байланыстарын қарастырғанда әрбір жағдайда тараптардың құқықтық формасына ғана емес, олардың қарым-қатынас мәніне назар аударылады.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгеде)

Байланысты тараптар байланысты емес тараптар жасаса алмайтын келісімдер жасай алады, және байланысты тараптардың арасындағы келісімдер байланысты емес тараптардың келісіндегі шарттар, ережелер мен сома негізінде жүзеге аспауы мүмкін.

Компания көптеген маңызды келісімдер жүргізген немесе 31 желтоқсандағы жағдай бойынша төленбеген қалдығы болған және осы қаржылық есептіліктің басқа ескертулерінде көрсетілмеген қарым-қатынастар сипаты төменде көрсетілген.

		Акциянер	Компания-ның қауымдасқан ұйымдары	Компания қатысушы болып табылатын біріккен ұйымдар	Акциянер құрамына кіретін ұйымдар	Компанияның еншілес ұйымдары
Байланысты тараптардың тауарлар, қызмет пен ұзақ мерзімді активтер үшін міндеттемелері	2018 ж.	-	961	2,624	92,821	25,869,394
	2017 ж.	-	726	2,118	363,027	26,937,183
соның ішінде құнсыздану бойынша резерв ⁶	2018 ж.	-	-	-	-	-
	2017 ж.	-	-	-	(2,853)	(5,341,940)
Байланысты тараптарға тауарлар, қызмет пен ұзақ мерзімді активтер үшін міндеттемелер	2018 ж.	-	11,686,699	439	1,090,931	68,840,609
	2017 ж.	-	2,572,682	658	1,385,866	11,954,341
Берілген несиелер	2018 ж.	-	-	-	-	830,498,514
	2017 ж.	-	-	-	-	655,915,250
соның ішінде күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв	2018 ж.	-	-	-	-	(1,890,148)
	2017 ж.	-	-	-	-	-
Алынған несиелер	2018 ж.	107,906,404	-	-	-	-
	2017 ж.	105,738,753	-	-	-	-
Қаржылық жал бойынша міндеттеме	2018 ж.	1,145,753	-	-	-	-
	2017 ж.	-	-	-	-	-
Алынатын дивидендтер	2018 ж.	-	-	-	-	654,633
	2017 ж.	-	-	-	-	654,633
соның ішінде күтілетін несиелік залалдар бойынша резерв	2018 ж.	-	-	-	-	(654,633)
	2017 ж.	-	-	-	-	-
Төленетін дивидендтер	2018 ж.	16,424,670	-	-	-	-
	2017 ж.	16,424,670	-	-	-	-

⁶ Компанияда 5,341,940 мың теңге сомасында резерв құрамында көрсетілген берешектің өтелуі бойынша негізделген болжамдар жоқ. Компания ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес жалпы баланстық құнды осы сомаға тікелей төмендетті (яғни, дебиторлық берешектің жалпы баланстық құнын құрылған резерв есебінен есептен шығарды).

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгеде)

Байланысты тараптармен мәмілелер 31 желтоқсандағы жағдай бойынша келесі түрде көрсетілген:

		Акциянер	Компанияның қауымдасқан ұйымдары	Компания қатысушы болып табылатын біріккен ұйымдар	Акциянер құрамына кіретін ұйымдар	Компанияның еншілес ұйымдары
Тауар, қызмет пен ұзақ мерзімді активтерді сату	2018 ж.	-	51,064	32,691	69,825	352,145,513
	2017 ж.	2,818,000	293,472	47,738	2,915,534	333,255,554
Құнсыздану бойынша қалпына келтірілген/(есептел ген) резерв	2018 ж.	-	-	-	2,836	(361,293)
	2017 ж.	-	-	-	1,891	-
Тауар, қызмет пен ұзақ мерзімді активтерді сатып алу	2018 ж.	-	30,759,401	2,354	7,394,531	113,908,570
	2017 ж.	2,818,000	25,098,612	515,744	6,630,420	95,050,481
Несиелерді беру	2018 ж.	-	-	-	-	111,044,139
	2017 ж.	-	-	-	-	25,516,721
Берілген несиелерді өтеу	2018 ж.	-	-	-	-	41,904,163
	2017 ж.	-	-	-	-	34,426,751
Алынған несиелер	2018 ж.	40,000,000	-	-	-	12,200,000
	2017 ж.	25,000,000	-	-	-	10,275,000
Алынған несиелерді өтеу	2018 ж.	41,174,923	-	-	-	15,975,000
	2017 ж.	-	-	-	-	6,500,000
Қаржылық табыс	2018 ж.	13,500	-	-	-	42,189,787
	2017 ж.	-	-	-	-	42,254,540
Қаржылық шығын	2018 ж.	5,374,309	-	-	-	1,987,182
	2017 ж.	2,924,295	-	-	-	606,678
Дивидендтер бойынша табыс	2018 ж.	-	263,058	2,027,983	-	1,402,279
	2017 ж.	-	-	-	-	21,787,855
Жарияланған дивидендтер	2018 ж.	1,709,910	-	-	-	-
	2017 ж.	-	-	-	-	-
Жарғылық капиталға жарна	2018 ж.	290,037	-	-	-	47,120,070
	2017 ж.	69,174,567	-	-	-	24,287,752
Қаржылық активті сату	2018 ж.	81,985,500	-	-	-	-
	2017 ж.	-	-	-	-	-

Компания қатысушы болып табылатын еншілес ұйымдар мен бірлескен ұйымдардан дивидендтерден табыс, 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін келесіні құрады:

	2018 ж.	2017 ж.
«КТЖ-Жүк тасымалы» АҚ	-	18,976,767
«Транстелеком» АҚ	1,223,603	2,211,640
Logistic System Management B.V.	2,027,983	-
«ЕТБ БТЛК» АҚ	263,058	-
Басқалары	178,676	599,448
	3,693,320	21,787,855

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның жалпы сомасы 2,104,013 мың теңге және 2,548,016 мың теңге болатын кейбір несиелері Қазақстан Республикасы Үкіметімен кепілдендірілген.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгеде)

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кейбір қауымдасқан және бірлескен ұйымдардың несиелері бойынша Компания кепілдікті банктер алдында міндеттемелердің орындалатындығын кепілдендіру мақсатында берді (30 Ескерту).

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шығарылған Еурооблигациялар шегінде еншілес ұйымдарға берілген кейбір несиелер валюта бағамының өзгеруіне индексацияланды. 2018 ж. бағамның өзгеруіне байланысты Компания 95,278,346 мың теңге көлемінде бағам айырмашылығынан пайданы таныды (2017 ж.: 2,447,197 мың теңге көлеміндегі залал).

Акционердің құрамына кіретін ұйымдармен, қауымдасқан және бірлескен ұйымдармен және де басқа да байланысты тараптармен опрециялардың басым бөлігі «ҚазМұнайГаз «Ұлттық компаниясы» АҚ (бензин), «Қазақтелеком» АҚ (байланыс қызметі), «Қазатомпром» АҚ (элект энергиясы), «КЕГӨК» АҚ (элект энергиясы), «Қазпочта» АҚ (пошта қызметі), «Қазақстан Инжиниринг «Ұлттық компаниясы» АҚ (машина өндірісі тауарлары) и «Самұрқ-Энерго» АҚ (элект энергиясы).

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания келесі объектілердің құрылысы бойынша Акционердің пайдасына тағайындалған өзгертілмейтін міндеттемені қабылдады:

Ағымдағы міндеттемелер					
	Оқушылар сарайы Түркістан қ.	Маңғыстау- дағы құрылыс объектілері	Астана қ. балабақша	Мұз сарайы	Жиынтығы
2017 ж.					
1 қаңтарына	-	247,276	42,454	47,778,069	48,067,799
Жыл ішінде есептелгені	-	-	-	5,733,368	5,733,368
Жыл ішінде есептен шығарылғаны	-	-	-	(53,511,437)	(53,511,437)
2017 ж. 31 желтоқсанына	-	247,276	42,454	-	289,730
Жыл ішінде есептелгені	5,300,000	-	960	-	5,300,960
Жыл ішінде есептен шығарылғаны	-	-	(8,960)	-	(8,960)
2018 ж. 31 желтоқсанына	5,300,000	247,276	34,454	-	5,581,730

31 желтоқсандағы жағдай бойынша және осы күнге аяқталған жыл ішінде Компания жоғарыда көрсетілген Акционердің пайдасына тағайындалған өзгертілмейтін міндеттеме бойынша келесі шығындарды өткерді:

		Ағымдағы активтер		
	Маңғыстау- дағы құрылыс объектілері	Астана қ. балабақша	Мұз сарайы	Жиынтығы
2017 ж. 1 қаңтарына	247,276	42,454	47,778,069	48,067,799
Шығу	-	-	(47,778,069)	(47,778,069)
2017 ж. 31 желтоқсанына	247,276	42,454	-	289,730
Шығу	-	(8,000)	-	(8,000)
2018 ж. 31 желтоқсанына	247,276	34,454	-	281,730

Акционердің пайдасына тағайындалған актив ретінде есепке алынған Мұз сарайы 2017 ж. мамырында Соңғы Акционердің шешімімен Астана қ. әкімдігіне өтеусіз берілді. Нәтижесінде, 5,733,368 мың теңге көлемінде ҚҚС есептелді. Бұл ҚҚС Акционерге тарату ретінде бөлінбеген пайда құрамында көрсетілді (16 Ескерту).

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(мың теңгеде)

Компанияның басты басқарушы қызметкерлеріне сыйақы

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның басты басқарушы қызметкерлерін 17 адамнан тұратын Компанияның Басқарма мен Директорлар кеңесінің мүшелері (2017 ж. 31 желтоқсан: 16 адам) құрайды. 2018 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін басты басқару қызметкерлеріне төленетін сыйақының жалпы мөлшері 209,881 мың теңгені құрады және бұл сома осы жеке есептіліктің пайда мен залал жөніндегі есебінің жалақы бойынша шығындарына қосылған (2017 ж. 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін: 454,669 мың теңге). Басқару қызметкерлерге төленетін сыйақының басым бөлігі операциялық нәтижелердің, сыйақылар мен келісім-шарттарға негізделген жалақы бойынша шығындардан тұрады.

**32. ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫ, ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ.
ҚАРЖЫ ҚҰРАЛДАРЫНЫҢ ӘДІЛ ҚҰНЫ**

Компанияның негізгі қаржы құралдарына несиелер, шығарылған қарыздық бағалы қағаздар (облигациялар), қаржылық жал бойынша міндеттемелер, ақша және оның баламалары, қысқа мерзімдегі салымдар, сонымен қатар сауда дебиторлық және сауда кредиторлық берешектер жатады. Пайыздық мөлшерлемелермен байланысты тәуекелдер, шетелдік валюта бағамының өзгеруі мен несиелік тәуекелдер Компанияның қаржы құралдары бойынша негізгі тәуекелдері болып табылады. Компания барлық қаржы құралдары бойынша пайда болатын өтімділік пен нарық тәуекелдерін бақылап отырады.

Капиталдың жеткіліксіздік тәуекелін басқару

Компания капиталдың жеткіліксіздік тәуекелін басқарып отырады, себебі Компания Акционер үшін пайданы барынша арттырғанда кәсіпорын үздіксіз қызметін капитал мен қарыз балансын оңтайлау арқылы жалғастыра алатынына сенімді болуы керек. Компанияның жалпы стратегиясы 2017 ж.-мен салыстырғанда өзгерген жоқ.

Компанияда капиталдың минималды көлеміне қатысты талаптары жоқ.

Компанияның капитал құрылымы таза қарыз қаражатынан (ақша қаражаты мен оның баламаларын шегергеннен кейінгі несиелер, қарыздық бағалы қағаздар мен қаржылық жал бойынша міндеттемелер) және Компания капиталынан (жарғылық капитал, шетелдік валютаны қайта бағалаудан түскен резерв, бөлінбеген пайда мен бақыланбайтын үлес) тұрады.

Қаржы тәуекелін басқару мақсаттары

Тәуекелді басқару – Компания қызметінің маңызды элементі. Компания компанияның операцияларына қатысты қаржы тәуекелдерін бақылау мен басқаруды тәуекелдер бойынша ішкі есептілік арқылы жүзеге асырады. Бұл есептіліктерде тәуекелге шалдығу деңгейі тәуекелдің дәрежесі мен мөлшері арқылы талданады. Бұл тәуекелдер нарық тәуекелін (валютта тәуекелін, баға тәуекелін және әділ құнға қатысты пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелі), өтімділік тәуекелін және ақша ағымына қатысты пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелін қамтиды. Төменде Компанияның тәуекелді басқару саясатына сипаттама беріледі.

Пайыздық мөлшерлеменен байланысты тәуекел

Компания үшін пайыздық мөлшерлеменен байланысты тәуекел нарықтық пайыздық мөлшерлеменің өзгеруін білдіреді. Пайыздық мөлшерлеменің өзгеруі Компанияның инвестицияларынан жалпы пайдасының азаюына және (немесе) Компанияның несиелері мен қарыздық бағалы қағаздары бойынша ақша ағымының азаюына әкеп соқтыруы мүмкін. Компания пайыздық мөлшерлеменен байланысты тәуекелді валютадағы қаржылық құралдардың пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруін бақылау арқылы және тұрақты және құбылмалы пайыздық мөлшерлемедегі несиелер арасындағы дұрыс қатынасты қолдау арқылы шектейді.

Компанияның пайыздық мөлшерлемелермен байланысты тәуекелге шалдықтығыштығы негізінен Компанияның құбылмалы пайыздық мөлшерлемесіндегі несиелер мен қарыздық бағалы қағаздарына байланысты.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгеде)

Келесі кесте Компанияның салық салуға дейінгі табысы мен капиталының несиелердің пайыздық мөлшерлемелерінің мүмкін бола алатын өзгерістеріне (құбылмалы пайыздық мөлшерлеменен несиелерге әсерін тигізе отырып) сезімталдығын басқа айнымалы шамалар тұрақты болған кезде көрсетеді.

	2018 ж. 31 желтоқсан		2017 ж. 31 желтоқсан	
	Базистік пунктілерде пайыздық мөлшерлеме- лердің ұлғаюы/азаюы	Салық салынғанға дейінгі табысқа/ капиталға әсері	Базистік пунктілерде пайыздық мөлшерлеме- лердің ұлғаюы/азаюы	Салық салынғанға дейінгі табысқа/
АҚШ доллары	-	-	70/(8)	(24,964)/2,853
Теңге	50/(15)	(261,207)/78,362	70/(8)	(559,134)/63,901

Валюталық тәуекел

Компания шетелдік валютада мәмілелерді жүзеге асырады, демек валюталық бағам ауытқуларына ұшырау тәуекелі пайда болады.

Компанияның қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді берешегінің түбегейлі бөлігі АҚШ долларында көрсетілген. Берешек көрсетілген АҚШ долларына және басқа шетелдік валюталарға қатысты теңге бағамының өзгеруінің нәтижесінде айырбас бағамынан табыстар немесе залалдар туындайды. 2018 ж. ішінде Компанияның бағамдық айырмашылықтан залалы 7,367,289 мың теңгені құрады, оның айтарлықтай бөлігі несиелерге қатысты (2017 ж.: 4,921,560 мың теңге). Компания ақша қаражатының және басқа да қаржы активтерінің бір бөлігін АҚШ доллары депозитінде несиелер бойынша бағамдық айырмашылықтан туындаған табыс немесе шығынды өзара есепке алу мақсатында сақтайды.

Келесі кестеде Компанияның салық салынғанға дейінгі табысының АҚШ доллары, еуро, ресей рублі және басқа да валюталардың мүмкін бола алатын өзгерістеріне сезімталдығы басқа айнымалы шамалар тұрақты болған кезде көрсетілген.

	2018 ж. 31 желтоқсан			2017 ж. 31 желтоқсан		
	Айырбастау бағамындағы ұлғаю/азаю	Салық салынғанға дейінгі табысқа әсері	Капиталға әсері	Айырбастау курссындағы ұлғаю/азаю	Салық салынғанға дейінгі табысқа әсері	Капиталға әсері
АҚШ доллары	14%/ (10%)	(100,915,637)/ 72,082,598	-	10%/ (10%)	(62,304,469)/ 62,304,469	-
Швейцар франкі	14%/ (10%)	-	(24,899,709)/ 17,785,507	11.5%/ (11.5%)	-	(11,349,035)/ 11,349,035

2015 ж. 7 тамызда Компания швейцар франкінде белгіленген қызмет көрсетуден түскен табыстың теңгеге қатысты өзгеру тәуекелін төмендету мақсатында ақша ағындарын хеджерлеуді жүргізді. 2014 ж. 20 маусымда Швейцар қор биржасында шығарылған Еурооблигациялар хеджерлеу құралы болып табылады. Швейцар франкіндегі транзиттік тасымалдаулардан табыс хеджерлеу объектісі болып табылады. Хеджерлеуден түскен әсер 2018 ж. 14,025,675 мың теңге көлеміндегі басқа да жиынтық табыста көрсетілді (2017 ж.: 3,479,319 мың теңге).

Несиелік тәуекел

Компанияның қаржы құралдарымен контрагенттердің келісімшарттарын орындамау нәтижесінде пайда болатын несиелік қатер әдетте осы контрагенттердің алдында контрагент міндеттемелерінің шамасы Компанияның міндеттемелерінен асып түсетін сомалармен шектеліп қалады. Компанияның саясаты несиелік контрагенттермен бірге қаржы құралдары бар операцияларды атқаруды қарастырады. Несиелік тәуекелге түсудің максималды мөлшері әрбір қаржы активінің баланстық құнына тең.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(мың теңгеде)

Несиелік тәуекел концентрациясы экономикалық жағдайлары немесе басқа да оқиғалары олардың өз міндеттемелерін орындау қабілетіне бірдей әсер етуі мүмкін деген болжамға қатысты ұқсас қызмет шарттары бар несие алушы топтар немесе бір несие алушыдан бірнеше берешек сомасы болғанда туындауы мүмкін.

Компанияда берілген несие лимиттерінен асып кетпейтін, және де дұрыс несие тарихы бар тапсырыс берушілермен келісімдер жасалатындай үнемді бақылауды қарастырып отыратын саясат жұмыс істейді. Компанияның аванстық төлемді қайтаруға банк кепілдігімен берілген алдын ала төлем негізінде өздерінің көптеген клиенттерімен жұмыс істеуінің арқасында несиелік тәуекел төмендеп отыр.

Сонымен қоса, Компания банктерге берілген қаржылық кепілдіктер бойынша несиелік тәуекелге ие. Компанияның осы несиелік тәуекел бойынша максималды тәуекелі Компаниядан банк талап еткен жағдайда Компания өтеуге міндеттелетін кепілдіктердің (30 Ескертуде көрсетілген) максималды сомасына тең. 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 15,072,634 млн. теңге көлеміндегі сома (2018 ж. 1 қаңтарына ХҚЕС (IFRS) 9-ды қолданудың әсері: 9,140,173 мың теңге) ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес залалдар бойынша резерв ретінде бағаланды, алайда, 26,842 мың теңге сомасындағы залалдар бойынша резерв пайда мен залалдар құрамында танылған жоқ, себебі кумулятивтік соманы шегергенде алынған және пайда мен залалда танылған сыйлықақы залалдар бойынша күтілген резервтен асты.

30 Ескертуде көрсетілгеннен басқа, Компания үшінші тараптардың міндеттемелері бойынша гарант болып табылмайды.

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел нарық бағасының өзгеруі нәтижесінде қаржы құралының құнының ықтимал түрде ауытқуы кезінде пайда болады. Компания нарық конъюктурасының теріс өзгеруінен пайда болуы мүмкін әлеуетті залалдарды кезең сайын бағалау арқылы нарықтық тәуекелді басқарады.

Өтімділік тәуекелі

Компания Акционердің талаптарына сай өтімділік тәуекелін басқару үшін қысқа мерзімді, ұзақ мерзімді және орта мерзімді қаржыландыру тәуекелдерін бақылап отырады. Компания адекватты резервтерді, банк несиелері мен мүмкін несие желелерін қолдау, қаржы активтері мен міндеттемелерін жабу мерзімдерін салыстыру мен ақша қаражатының болжанған және нақты қозғалысын үнемі мониторинг жасау арқылы тәуекелді басқарып отырады.

2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның жалпы сомасы 36,610,000 мың теңге көлемінде келесі несиелік ұйымдарда жеткілікті дәрежедегі қол жетімді несиелік желілері бар: «Қазақстан Халық Банкі» АҚ (2017 ж.: 40,000,000 мың теңге).

Компания тұрақты негізде Акционермен және кредиттік келісімдермен белгіленген қаржылық коэффициенттердің ең төменгі мәндерінің орындалуын бақылап отырады.

Акционерден алынған Компанияның, «KTZ Express» АҚ және «ҚТЖ – Жүк тасымалы» АҚ еншілес ұйымдарының ұзақ мерзімді несиелерін қайта қаржыландыру мақсатында, Компания ішкі нарықта 75,000,000 мың теңге көлемінде және сыртқы нарықта Швейцар франкінде 170,000,000 көлемінде облигацияларды шығарды.

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(мың теңгеде)

Келесі кестелерде Компанияның қаржы міндеттемелері бойынша шартты мерзімдері көрсетілген. Кесте Компаниядан төлем талап етуі мүмкін ең бастапқы мерзім негізінде қаржы міндеттемелері бойынша ақша ағынының дисконтты емес қозғалысы негізінде құрылған. Кесте пайыздар бойынша да, сондай-ақ несие сомасы бойынша да ақша ағымын қамтиды.

	1 айға дейін	1-3 ай	3 ай - 1 жыл	1-5 жыл	5 жылдан артық	Жиынтығы
2018 ж.						
<i>Пайызсыз:</i>						
Сауда кредиторлық берешек	52,846,926	195,371	32,619,830	-	-	85,662,127
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	-	-	3,418,324	-	-	3,418,324
<i>Пайыздық:</i>						
Несиелер	17,475,855	2,637,383	140,388,602	407,200,889	1,846,254,878	2,413,957,607
Қаржылық жал	-	111,926	335,777	1,007,330	-	1,455,033
Қаржылық кепілдіктер	2,005,045	3,111,849	33,706,456	105,943,774	97,468,039	242,235,163
	72,327,826	6,056,529	210,468,989	514,151,993	1,943,722,917	2,746,728,254
2017 ж.						
<i>Пайызсыз:</i>						
Сауда кредиторлық берешек	34,049,609	11,567,790	6,275,763	-	-	51,893,162
Басқа да ағымдағы міндеттемелер	-	-	7,454,948	-	-	7,454,948
<i>Пайыздық:</i>						
Несиелер	16,755,717	2,222,145	62,272,807	334,419,187	1,646,129,049	2,061,798,905
	50,805,326	13,789,935	76,003,518	334,419,187	1,646,129,049	2,121,147,015

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгеде)

Келесі кестеде Компанияның қаржы активтері бойынша күтілетін төлем мерзімдері көрсетіледі. Кесте ақша қозғалысы басқа кезеңде деп Компаниямен күтілетін жағдайлардан басқа берілген активтер бойынша пайыздарды қосқанда, қаржы активтері бойынша ақша ағындарының дисконтты емес шарт мерзімдерінің негізінде құрылған.

	1 айға дейін	1 - 3 ай	3 ай - 1 жыл	1 жылдан артық	5 жылдан артық	Белгісіз өтеу мерзімі ⁷	Жиынтығы
2018 ж.							
<i>Пайыздық:</i>							
Қысқа мерзімді салымдар	15,109,612	-	-	-	-	-	15,109,612
Қысқа мерзімді салымдар бойынша пайыздар	15,735	-	-	-	-	-	15,735
Басқа қаржы активтері	-	-	223,794	-	-	-	223,794
Басқа қаржы активтері бойынша пайыздар	-	-	24,866	-	-	-	24,866
Ақша қаражаты мен оның баламалары	10,715,166	-	-	-	-	-	10,715,166
Берілген несиелер	12,823,854	1,351,161	76,603,600	337,350,663	1,227,461,558	-	1,655,590,836
<i>Пайызсыз:</i>							
Ақша қаражаты мен оның баламалары	7,433,097	-	-	-	-	-	7,433,097
Үшінші жақтың сауда дебиторлық берешегі	624,967	1,080	25,869,394	-	-	-	26,495,441
Берілген несиелер	-	-	2,078,555	-	-	-	2,078,555
	46,722,431	1,352,241	104,800,209	337,350,663	1,227,461,558	-	1,717,687,102
2017 ж.							
<i>Пайыздық:</i>							
Қысқа мерзімді салымдар	4,265,393	-	-	-	-	-	4,265,393
Қысқа мерзімді салымдар бойынша пайыздар	4,695	-	-	-	-	-	4,695
Басқа қаржы активтері	-	-	13,274,965	-	-	-	13,274,965
Басқа қаржы активтері бойынша пайыздар	-	-	487,491	-	-	-	487,491
Ақша қаражаты мен оның баламалары	3,577,929	-	-	-	-	-	3,577,929
Берілген несиелер	11,092,533	1,359,973	27,039,572	410,089,596	823,678,103	-	1,273,259,777
<i>Пайызсыз:</i>							
Ақша қаражаты мен оның баламалары	17,162,231	-	-	-	-	-	17,162,231
Үшінші жақтың сауда дебиторлық берешегі	379,828	-	26,950,135	-	-	11,758,737	39,088,700
Берілген несиелер	-	-	5,483,756	-	-	-	5,483,756
	36,482,609	1,359,973	73,235,919	410,089,596	823,678,103	11,758,737	1,356,604,937

⁷ Құманді берешектің өтелу мерзімі белгісіз болғандықтан, Компания құнызданған сауда дебиторлық берешегін «белгісіз өтелу мерзімі» құрамына қосты.

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)
(мың теңгеде)**

Қаржы құралдарының әділ құны

Әділ құны тарату кезінде сату немесе еріксіз сату жағдайларын есепке алмағанда коммерциялық шарттармен хабардар болған тараптардың арасында құрал ауыстырылуы мүмкін сома ретінде анықталады. Компанияның қаржы құралдарының көбісі үшін әділ құнын анықтауға арналған нарық механизмдері жоқ болғандықтан, әділ құнын бағалау кезінде құралға қатысты нақты тәуекелдер мен ағымдағы экономикалық жағдайлардың негізінде рұқсат ету керек.

Келесі әдістер мен болжамдар Компанияда қаржы құралдарының әділ құнын есептеу үшін қолданылады.

Ақша қаражаты мен оның баламалары

Ақша қаражаты мен оның баламаларының баланстық құны осы қаржы құралдарының қысқа мерзімді төлеу сипатына байланысты олардың әділ құнына шамамен тең келеді.

Қаржы активтері мен міндеттемелері

Он екі айдан кем өтеу мерзімі бар активтер мен міндеттемелердің баланстық құны шамамен олардың әділ құнына тең, себебі осы қаржы құралдар қысқа мерзімде өтеле алу сипатына ие.

Он екі айдан көп өтеу мерзімі бар активтер мен міндеттемелер үшін есеп мерзімінің соңына бар нарық мөлшерлемесін пайдаланумен дисконтталған болашақ ақша қаражатының ағымдағы құнын береді.

Несиелер

Банктік несиелер бойынша есептеу несиелік рейтинг параметрлері мен ұқсас өтеу мерзімдері бар несиелер бойынша сәйкес жылдың соңына қайта көтерілетін нарық мөлшерлемелерін пайдаланумен есептелінген төлеу мерзімі бойынша жеке несиелер бойынша болашақ ақша ағынын дисконттау арқылы жасалған болатын. Компания несиелерінің көптеген бөлігі халықаралық қаржы институттары мен шетелдік банктерден алынған. Нәтижесінде осы несиелер бойынша пайыздық мөлшерлемелер Қазақстан Республикасындағы коммерциялық несие ұйымдарының пайыздық мөлшерлемесінен төмен бола тұра берілген несие санаты үшін нарықтық пайыздық мөлшерлемелер ретінде қарастырылады. Шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың (Еурооблигациялардың) әділ құны есептік күні жасалған орташа баға негізінде анықталған болатын.

*Үнемі әділ құны бойынша бағаланбайтын (бірақ әділ құны міндетті түрде көрсетілетін)
Компанияның қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің әділ құны*

2018 және 2017 жж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша несиелер мен шығарылған қарыздық бағалы қағаздарды есепке алмаған жағдайда, қаржы активтері мен міндеттемелердің әділ құнының олардың баланстық құнынан айтарлықтай айырмашылығы жоқ. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша несиелер және шығарылған қарыздық бағалы қағаздардың (Еурооблигациялардың) баланстық құны мен әділ құны төмендегідей түрде көрсетілген:

	2018 ж. 31 желтоқсан		2017 ж. 31 желтоқсан	
	Баланстық құны	Әділ құны	Баланстық құны	Әділ құны
Берілген несиелер	830,498,514	830,498,514	656,066,216	656,066,216
Басқа да қаржы активтері	225,657	225,657	13,274,965	13,274,965
Несиелер	134,329,511	134,329,511	141,112,844	141,112,844
Қарыздық бағалы қағаздар	1,052,812,622	1,108,239,211	807,213,646	910,267,700
Қаржылық жал	1,145,753	1,145,753	-	-
Қаржылық кепілдіктер	15,629,190	15,629,190	-	-

«ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ» ҰЛТТЫҚ КОМПАНИЯСЫ» АҚ

2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ) (мың теңгеде)

Әділ құнды бағалау иерархиясы

Компания әділ құнды бағалауды төменде көрсетілген әділ құнды бағалау иерархиясын қолдану арқылы бағалайды. Бұл иерархия бағалауды қалаптастыруда қолданылатын ақпараттың маңыздылығын ескереді:

- 1 Деңгей: ұқсас қаржылық құралдарға қатысты активті нарықтағы котировкалар (түзетілмеген).
- 2 Деңгей: тікелей қолжетімді (котировкалар) немесе тікелей емес қол жетімді (котировкадан туындайтын ақпарат) 1 Деңгейге жататын ақпараттан басқа ақпараттар. Бұл категорияның құрамына келесілерді қолданып бағаланатын құралдар енеді: ұқсас құралдар үшін активті нарықтағы нарықтық котировкалар, активті ретінде қарастырылмайтын ұқсас құралдар үшін нарықтық котировкалар.
- 3 Деңгей: қол жетімді болып табылмайтын ақпараттар. Бұл категория байқалатын бастапқы ақпаратқа жатпайтын ақпарат негізінде бағаланатын құралдардан тұрады. Алайда бұл ақпарат құралдың бағалануына елеулі ықпал етеді. Бұл категория құралдар арасындағы айырмашылықты көрсету үшін маңызды бақыланбайтын түзетулердің немесе жорамалдардың қолданылуын талап етеді, оған қатысты ұқсас құралдардың белгіленетін баға негізінде бағаланатын құралдардан тұрады.

2018 ж. 31 жетоқсандағы жағдай бойынша әділ құны бойынша есепке алынатын қаржылық құралдардың әділ құны бағалау иерархиясы негізінде жасалған талдауы төменде көрсетілген.

	1 деңгей	2 деңгей	3 деңгей	Жиынтығы
<i>Қаржы активтері</i>				
Берілген несиелер	-	830,498,514	-	830,498,514
Басқа да қаржы активтері	-	225,657	-	225,657
Жиынтығы	-	830,724,171	-	830,724,171
<i>Қаржы міндеттемелері</i>				
Амортизациялық құнымен көрсетілетін қаржы міндеттемелері				
- банктік кредиттер	-	47,803,959	4,803,176	52,607,135
- байланысты тараптардан несиелер	-	81,722,376	-	81,722,376
- қарыздық бағалы қағаздар	1,108,239,211	-	-	1,108,239,211
- қаржылық жал	-	1,145,753	-	1,145,753
- қаржылық кепілдіктер	-	15,629,190	-	15,629,190
Жиынтығы	1,108,239,211	146,301,278	4,803,176	1,259,343,665

Төмендегі кестеде 2017 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құнымен есепке алынатын қаржылық құралдардың талдауы әділ құнның иерархиясы негізінде көрсетілген.

	1 деңгей	2 деңгей	3 деңгей	Жиынтығы
<i>Қаржы активтері</i>				
Берілген несиелер	-	656,066,216	-	656,066,216
Басқа да қаржы активтері	-	13,274,965	-	13,274,965
Жиынтығы	-	669,341,181	-	669,341,181
<i>Қаржы міндеттемелері</i>				
Амортизациялық құнымен көрсетілетін қаржы міндеттемелері				
- банктік несиелер	-	51,422,109	5,979,219	57,401,328
- байланысты тараптардан несиелер	-	83,711,516	-	83,711,516
- қарыздық бағалы қағаздар	910,267,700	-	-	910,267,700
Жиынтығы	910,267,700	135,133,625	5,979,219	1,051,380,544

**2018 Ж. 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛ ІШІ
ЖЕКЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІГІНЕ ЕСКЕРТУЛЕР (ЖАЛҒАСЫ)**
(мың теңгеде)

2 және 3-ші деңгейлі қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің әділ құны, көпшілік мойындаған бағалау моделі бойынша ақша қаражатының дисконтталған ағымы негізінде есептелген. Сонымен бірге, дисконттау мөлшерлемесі контрагенттердің кредиттік тәуекелдерін көрсететін елеулі бастапқы дерек болып табылды.

2018 және 2017 жж. әділ құнның иерархиясы деңгейлері арасында ауыстырулар болған жоқ.

33. ЕСЕПТІК КҮННЕН KEЙІН БОЛҒАН ОҚИҒАЛАР

2019 ж. 9 қаңтарда Компания қосымша төленген капитал құрамынан жарғылық капитал құрамына 290,037 көлеміндегі заңи тіркелген жай акцияларды аударды. Осы акцияларды төлеу үшін Акционерден жалпы нарықтық құны 290,037 мың теңгені құрайтын 51 дана көлемінде жартылай вагондар түрінде меншік алынды (16 Ескерту).

2019 ж. 28 ақпанда HSBC France-пен несилелік келісімдер шегінде Компания қарыздың меншікті капиталға қатынасы коэффициентінің төменгі шекті мәнін 1.53 –тен аспайтын деңгейге дейін өзгерту туралы келісім-хатын алды (17 Ескерту). 2018 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания қайта қаралған коэффициентті бұзған жоқ.